

Claude Piron

**Gerda
malaperis**

ПРЕДИСЛОВИЕ

Исследования в области психопедагогики языка показали, что чтобы сделать преподавание как можно более эффективным, необходимо следовать ряду принципов. Эта книга представляет собой попытку применить их к преподаванию эсперанто. Среди этих принципов:

Мотивировать учащегося. Главный фактор успеха в изучении языка – мотивация. Чтобы усилить её, книга представлена как приключенческий роман, в котором уже во второй главе захватывающий случай «расшевеливает» любопытство и поощряет учащегося читать дальше.

Применять правило «чем более часто употребляется слово, тем раньше его вводить». Стройность эсперанто позволит осуществить это с самого начала. Международный Культурный Центр в Загребе предоставил необходимые частотные списки слов, полученные с помощью статистической обработки записанных на плёнку разговоров во время различных международных собраний.

Повторять в разных контекстах. Корень, слово или грамматическая структура усваивается тем легче, чем чаще повторяется, особенно если принимается во внимание важность представлять этот языковой элемент точно в тот момент, когда, не будучи использованным в течение некоторого времени, он бы забылся. Этот принцип наблюдается. Надеемся, читатели простят некоторые неестественные повторения, не слишком красивые стилистически, которые присутствуют в тексте с этой целью.

Строго сокращать пропорцию новых элементов для изучения в каждой учебной единице. Так, каждый заново вводимый элемент как бы поддерживается всем контекстом. В этой книге новые слова появляются таким образом, что, изучив содержание первой главы, учащийся уже понимает по крайней мере 82 процента глав со второй по восьмую. Фактически, последняя глава имеет лишь 3 процента новых корней.

Многих, возможно, удивит различная протяжённость глав. Это проистекает из желания адаптироваться к тому факту, что способность мозга усваивать новый материал не остаётся всё время постоянной. Разделы внутри глав являются простыми указателями, чтобы помочь преподавателю, они не обязательны.

Эта книга не планировалась как самоучитель. Однако стало ясно, что люди с хорошим пониманием грамматики успешно изучали дома основы эсперанто, используя этот учебник и прилагаемый список слов, если у них была возможность время от времени прибегать к помощи эсперантиста. Этот маленький роман может использоваться также как первая книга для чтения после любого другого курса.

Автор. (Клод ПИРОН)

Благодарности

Во-первых, сердечное спасибо Клоду ПИРОНУ за то, что мы можем использовать его курс в *lernu!* (www.lernu.net)

Спасибо также Эмилио Сид и Саймон Сид, которые записали звук для первых восьми глав. Вот <http://www.esperantointernacia.hpg.com.br/gerda.htm> с более подробной информацией об этом.

Красивые иллюстрации нарисовала Хэлен Клэссон, и, разумеется, мы благодарны за них!

О Авторе: Клод ПИРОН

Очень важный эсперанто-писатель, который пишет книги и на простом языке для начинающих, и высококачественные романы. Две книги Пирона для начинающих вы найдёте на *lernu!*, а именно: **Герда исчезла** и **Взаправду или понарошку**.

У Пирона есть особый талант писать красивым языком, не прибегая к использованию многих сложных/непривычных корней слов, но сочетаниями более привычных слов и суффиксов. В своей книге «Хороший язык» он, среди прочего, описывает именно эти возможности эсперанто.

Пирон родился в 1931 году и работал в ООН как переводчик в течение многих лет в Нью-Йорке, затем он стал профессором психологии в Швейцарии, где и живёт сейчас. Пирон также работал во «Всемирной организации здравоохранения» во многих странах и говорит на многих языках, среди которых французский, немецкий, испанский, английский и китайский. Когда он пишет книги и статьи, он чувствует себя наиболее свободно, используя эсперанто.

ĈAPITRO 1 (UNU)

Слова для главы 1

al – 1. предлог, обычно соответствует русскому к или дательному падежу без предлога, обозначает направление движения или действия в широком смысле слова: *iri al la onklo* идти к дяде; *skribi leteron al la amiko* писать письмо другу; *doni roton al infano* дать яблоко ребёнку; *apliki la teorion al la praktiko* применять теорию на практике; *frapi al la pordo* стучать в дверь; *rigardi al la strato* смотреть на улицу; 2. употребляется как приставка при-: *al-doni* придать, *al-porti* принести; 3. употребляется как самостоятельный корень: *al-igi* – vt прибавить, присоединить

alta – высокий; возвышенный

angulo – угол; *akuta (или akra) angul-o* острый угол; *orta (или rekta) angul-o* прямой угол; *obtuza angul-o* тупой угол; *en ĉiuj angul-oj de la mondo* во всех углах земли, повсюду; *turni angul-on* завернуть за угол;

bela – красивый *la bel-a sekso* прекрасный пол; *uni bel-an tagon* в один прекрасный день

blonda – светловолосый, белокурый

demandas – vt спрашивает

demando – вопрос

diras – говорит. *dir-i* – vt сказать; *kiel oni dir-as* как говорят; *lasu al mi dir-i vorton* позвольте мне сказать

ebla – возможный

eble – возможно

-ebl- – суффикс, обозначающий пассивную возможность: *manĝ-ebl-a* съедобный; *kugac-ebl-a* излечимый

en – предлог в; 1. обозначает место: *en la urbo* в городе; *en arbaro* в лесу; *en arbaron* в лес; 2. обозначает время: *en la venonta jaro* в следующем году; *en printempo* весной; 3. выражает другие обстоятельственные значения: *en alia maniero* другим способом; *en nova palto* в новом пальто; *ŝiri en pecojn* рвать на куски; *ili venis en granda nombro* они пришли в большом количестве;

potarbo en floroj яблоня в цвету; *knabino en laboro* девушка за работой

estas – есть

fakte – фактически, на самом деле

fakto – факт

granda – большой; крупный; великий

ho – междом. о!, ох!

iras – идёт. *ir-i* – vn идти, ходить; двигаться; *ir-i al la kuracisto* идти к врачу; *la afero ir-as bone* дело идёт хорошо; *ir-i en la liton* ложиться спать

jen – вон, вот; *jen mi!* вот я!

jes – да (утвердительная частица); *ho jes!* о, да!

juna – молодой, юный

kaj – союз и

kara – милый, дорогой

kio – местоим. что; *kio okazis?* что случилось?; *kio-n vi volas diri?* что вы хотите сказать?

kiu – кто, который; *kiu venis?* кто пришёл?; *kiu-n libron vi prenos?* какую книгу вы возьмёте? *plej bone ridas, kiu laste ridas* посл. хорошо смеётся тот, кто смеётся последним

knabino – девочка, девушка; *mal-juna knab-ino* старая дева

knabo – мальчик, парень

kun – предлог с; *resti kun la patro* остаться с отцом; *la kuraĝo kreskas kune kun la danĝero* посл. отвага растёт вместе с опасностью; *konpari kun io* сравнить с чем-л.; *fermi pordon kun bruo* закрыть дверь с шумом; *renkontiĝi kun la amiko* встретиться с другом

la – определённый артикль

laboras – работает; *labor-i* – vn работать, трудиться

li – местоимение он

mi – местоимение я

mondo – 1. мир, свет, вселенная; 2. перен. общество, свет

multaj – многие; *mult-aj homoj* многие люди, много людей; *tro mult-a* слишком большой, обильный, чрезмерный

multe – много; *mult-e da homoj* много людей; *mult-e labori* много работать

ne – частица не, нет: *mi ne povas iri* я не могу идти; *ĉu ne?* разве нет? не так ли?

nenio – ничто (ничего)

nova – новый

nu – междом. ну; *nu, iru rapide* ну, иди быстрее

nun – наречие сейчас, теперь; *nun li dormas* сейчас он спит; *antaŭ nun, ĝis nun* до сих пор; *de nun* с этого времени, в дальнейшем, отныне

nur – наречие только, лишь; *nur mi promenis tie* только я (один) гулял там; *li estas nur sesjara* ему только шесть лет

okazas – происходит, случается; *okaz-i* – vn случиться, произойти; *nenio grava okaz-is* ничего серьёзного не произошло; *kio okaz-is al ŝi?* что с ней случилось?

plej – наречие наиболее, самый; *plej bona* наилучший, самый хороший; *kiel eble plej baldaŭ* как можно скорее

restoracio – ресторан, столовая

rigardas – смотрит; *rigard-i* – vn, vt (al io = ion) 1. смотреть; *rigard-i en fenestron* смотреть в окно; *rigard-i de supre malsupren* смотреть сверху вниз; *rigard-i la pejzaĝon* смотреть на пейзаж; 2. перен. смотреть, быть обращённым (куда-л.); *fenestroj rigard-as suden* окна смотрят на юг; 3. перен. считать (каким-л.), смотреть (как на что-л.), рассматривать (как что-л.); *rigard-i lin kiel amikon* считать его другом; *rigard-i ion kiel tre gravan* считать что-л. очень важным

saluton! здравствуй(те)!, привет!

sed – союз но, а, однако; *mi invitis lin, sed li ne venis* я пригласил его, sed он не пришёл; *ŝi ne estas bela, sed ĉarma* она не красива, но мила; *Dion fidu, sed senfare ne sidu* посл. на Бога надейся, а сам не плошай

serioza – серьёзный; *serioz-a kaj eĉ severa homo* серьёзный и даже суровый человек; *serioz-a demando* серьёзный вопрос; *serioz-a situacio* серьёзная ситуация; *serioz-a malsano* серьёзная болезнь

scias – vt знать; +i уметь (= scipovi); *mi ne sci-is, kion fari* я не знал, что делать; *sci-i naĝi* уметь плавать

sidas – сидит; *sid-i* – vn сидеть; *naĥodiĝas* (об инстанциях, фирмах и т.п.)

sincera – искренний, чистосердечный

sola – одинокий

speciala – особенный

spiegulo – зеркало; *rigardi sin en spegul-o* смотреться в зеркало

studento – студент

tiu – тот, та, то; этот, эта, это; *plej bone ridas tiu, kiu ridas la lasta nosl.* хорошо смеётся тот, кто смеётся последним

tro – наречие слишком, чересчур

tuta – целый, весь

tute – совсем, совершенно; *tut-e nuda* совсем голый; *tut-e nova* совсем новый; *tut-e ne* совсем нет, абсолютно не...; *ne tut-e* не совсем

universitato – университет

venas – приходит, прибывает; *ven-i* vn прибыть, прийти, приехать; наступить; *ven-u ĉi tien!* иди сю-

да!; *ven-is du leteroj* пришло два письма; *ven-is la somero* наступило лето

vera – истинный, настоящий, подлинный; *ver-a amiko* истинный друг; *ver-a diamanto* настоящий алмаз; *ver-a informo* правильная информация

vere – по-настоящему, по-правде

verŝajna – вероятный

verŝajne – вероятно, наверно

vi – местоимен. ты, вы

virino – женщина

viro – мужчина

Ĉapitro 1.1

(En universitata restoracio)

Tom: Saluton, Linda.

Linda: Saluton, Tom.

Tom: Diru al mi: kiu estas tiu?

Linda: Kiu?

Tom: Tiu alta, blonda, juna viro...

Linda: Kiu?

Ĉapitro 1.2

Tom: Tiu, kiu sidas en la angulo.

Linda: Ho, tiu!

Tom: Jes, tiu.

Linda: Mi ne scias. Mi ne scias, kiu li estas. Nova studento, verŝajne.

Tom: Li estas tute sola.

Ĉapitro 1.3

Linda: Ne. Rigardu. Bela knabino iras al li.

Tom: Ne bela. Juna, eble, sed ne bela. Nur vi estas bela, Linda.

Linda: Tom, kara! Kio okazas al vi? Eble vi laboras tro multe, kaj...

Ĉapitro 1.4

Tom: Nenio speciala okazas al mi. Kaj mi ne laboras tro multe. Fakte, mi laboras malmulte nun. La vera demando estas: kio okazas al vi, Linda? Nur vi estas vere bela.

Linda: Nu, nu...

Tom: Estas fakto. Nur vi estas bela, Linda. Mi estas sincera. Venu kun mi!

Linda: Sed...

Ĉapitro 1.5

Tom: Venu. Al la granda spegulo. Rigardu. Jen estas Linda, la plej bela virino en la mondo, la plej bela virino en la tuta mondo.

Linda: Kaj jen estas Tom, la plej malserioza knabo en la tuta universitato.

Demandoj por ĉapitro 1

1. Kiu sidas en la angulo?
2. Kiu iras al li?
3. Al kio iras Tom kaj Linda?
4. Kiu estas (eble) la plej bela virino en la mondo?
5. Kiu estas (eble) la plej malserioza knabo en la universitato

ĈAPITRO 2 (DU)

Слова для главы 2

agas – действует; *ag-i* – *vn* действовать, поступать

alia – другой, иной (*прил.*); *tiu alia alia* тот или другой

bona – хороший, добрый; *bon-a infano* славный ребёнок; *bon-an tagon!* добрый день!, *здравствуй-те!*; *estu bon-a!* будьте добры!

bone – хорошо, ладно!; *estus bon-e, se...* было бы хорошо, если бы...

certa – 1. уверенный; *mi estas cert-a* я уверен; 2. достоверный, несомненный; *la fakto estas tute cert-a* факт несомненен; 3. не-который, определённый; *en cert-aj okazaĵoj* в некоторых (или определённых) случаях

certe – несомненно, конечно, верно

ĉu – вопросительная частица ли: *ĉu vi vidis lin?* видели ли вы его? *mi ne scias, ĉu mi povos veni* не знаю, смогу ли я прийти; *ĉu?* разве? *ĉu vere?* неужели?

diable! – чёрт!

diablo – дьявол, чёрт; *diabl-o prenu!* чёрт поберу!

direkto – 1. направлено; 2. управл.; *li laboras sub mia direkt-o* он работает под моим управлением

diskreta – сдержанный, скромный, осторожный

dum – предлог в течение; союз в то время как; *dum li parolis* в то время как он говорил; *dum libera tempo* в свободное время

ej! – эй!

forta – сильный; *fort-a argumento* сильный аргумент; *fort-a karaktero* сильный характер; *fort-a kafo* крепкий кофе

haltas – останавливается; *halt(u)!* стой!

iĝas – становится, стать, сделаться

ili – местоим. они

inter – предлог между, среди; *inter la fenestro kaj la pordo* между окном и дверью; *li estas la plej juna inter la konkurantoj* он самый молодой среди участников конкурса

io – что-то, что-либо, что-нибудь

iom – несколько, некоторое количество; в какой-то мере; *iom da tempo* некоторое время

iom post iom – понемногу, мало-помалу, постепенно

iomete – немножко

ke – 1. что; *vi diris, ke vi venos* ты сказал, что ты придёшь; 2. перед формой повелительного наклонения чтобы; *mi volas, ke vi veni* я хочу, чтобы ты пришёл

kvazaŭ – союз будто, как бы, якобы; *la patro frapis sur la pordon, kvazaŭ li estus fremdulo* отец постучал в дверь, как будто он был чужим; *la dramo prezentas kvazaŭ spregulon de la naturo* драма представляет собой как бы отражение жизни

lia – притяж. местоим. его

mano – рука (кость)

mistera – загадочный, таинственный

mistere – загадочно, таинственно

mistero – загадка, тайна

montras – *montr-i vt* показать, указать; *montr-i langon al doktoro* показать язык доктору; *montr-i sian ĝojon* показать свою радость; *kompasso montras nordon* компас указывает на север

natura – естественный, природный

nature – естественно

naturo – природа

ne plu – больше нет, уже нет

ni – местоим. мы

pala – бледный

parolas – *parol-i* – *vn* говорить (как-л., с кем-л., о чём-л.); *parol-i laŭte* говорить громко; *parol-i angle* говорить по-английски

petas – *vt + i* просить; *pet-i helpo* просить о помощи; *mi pet-as* прошу, пожалуйста

plu – наречие дальше, далее, ещё, больше; *kaj tiel plu* и так далее; *kelkajn paŝojn plu* ещё несколько шагов; *neniam plu* никогда больше

pordo – дверь; *fermi pord-on* закрыть дверь

post – предлог позади, за; после; через (о времени); *post la pordo* за дверью; *post sia reveno* после своего возвращения; *post tri tagoj* через три дня; *post kiam...* после того, как...

prava – правый, имеющий верное мнение; правильный; *vi estas prav-a* вы правы

prave – правильно, верно

pravas – является правым, имеет верное мнение; *prav-i* – *vn* быть правильным, быть правым; иметь основание

proksima – близкий

rapida – быстрый, скорый; *rapid-a kiel fulmo* быстрый как молния

revenas – возвращается; *re-ven-i* – *vn* вернуться; *re-ven-i hejmen* вернуться домой

se – союз если, если бы, кабы; *выражает*: 1. реальное условие: *ni venos, se la vetero estos bona* мы придём, если погода будет хорошей;

2. ирреальное условие: *ni venus, se la vetero estus bona* мы пришли бы, если бы погода была хорошей;

3. пожелание: *se li ĉeestus!* если бы он присутствовал!

staras – *vn* стоять; *garde star-i* стоять на страже, сторожить; *ili star-as sur la sama punkto* они стоят на том же

stranga – странный, необыкновенный, чудной

strange – странно

ŝi – местоимен. она

ŝia – притяж. местоимен. её

taso – чашка; *tas-o da kafo* чашка кофе; *pesila tas-o* чаша весов

tre – наречие очень, весьма

turni – *vt* 1. повернуть; крутить, вращать; *turn-i la paĝon de libro* перевернуть страницу книги; *turn-i la okulojn* обращать взгляд; *turn-i al si* la rigardojn привлекать внимание; *turn-i al iu* la kapo вызвать головокружение, перен. *вскружить* голову, свести с ума; *turn-i la dorson* повернуться спиной; *turn-i la fojnon* ворошить сено; 2. превратить, обра-

тить, преобразовать (во что-л.); *turn-i en polvon* обратить в пыль

ulo – человек, парень, чувак

vidi – *vt* видеть; *vid-i per la okuloj* видеть глазами

voli – *vt + i* хотеть, желать; *kiu vol-as, tiu povas* посл. кто хочет, тот может

Ĉapitro 2.1

Linda: Tom!

Tom: Kio okazas al vi? Vi estas pala! Bela, sed pala.

Linda: Tom! Ne rigardu!

Tom: Kio okazas?

Linda: Strange! Okazas io stranga, io tre stranga. Tiu ulo, tiu nova studento... Ne, ne, mi petas vin, ne rigardu. Estu diskreta.

Tom: Diable! Diru al mi. Kio estas tiu mistero?

Linda: Lia mano agas strange. Rigardu, se vi volas, sed plej diskrete. Turnu vin iomete, eble, sed tute nature. Li ne vidu, ke vi rigardas al li.

Ĉapitro 2.2

Tom: Vi pravas. Io stranga okazas. Dum ŝi ne rigardas al li – ŝi nun rigardas al la granda spegulo – lia mano iom post iom, tre tre malrapide, proksimiĝas al ŝia taso...

Linda: Estas io en lia mano.

Tom: Mi ne vidas. Li estas tro malproksima. Diable! Tiu alta forta knabo nun staras inter ili kaj mi. Mi ne plu vidas.

Linda: Sed mi vidas. Mi vidas bone. Mi vidas tre bone. Mi vidas tute bone. Ej!

Tom: Kio okazas?

Linda: Ŝi rigardas al li nun, kaj lia mano haltas.

Tom: Kaj kio plu? Diru al mi!

Linda: Nun li parolas al ŝi. Li montras al la pordo.

Tom: Eble li volas, ke ŝi rigardu al alia direkto, ke ŝi ne plu rigardu al li.

Linda: Prave, tute prave. Jen ŝi rigardas al la pordo. Li plu parolas kaj parolas. Dum ŝi ne rigardas al lia direkto, lia mano plu proksimiĝas al la taso. Ej!

Tom: Kio? Kio okazas?

Linda: Lia mano revenas, tute diskrete, kvazaŭ tute nature.

Tom: Ĉu estas io en lia mano?

Linda: Nenio plu. Sed tute certe nun estas io en ŝia taso.

Demandoj por ĉapitro 2

1. Linda estas (...)
2. Kio okazas?
3. Ĉu estas io en lia mano?
4. Al kio montras la mistera ulo?
5. Al kio rigardas la juna knabino, kiu estas kun li?
6. Ĉu nun estas io en la taso?

ŜARITRO 3 (TRI)

Слова для главы 3

ami – *vt* любить (кого-л., что-л.); иметь пристрастие, питать привязанность

amo – любовь

ankaŭ – также, тоже

aspekti – *vn* выглядеть, иметь вид; *li aspekt-as pala* он выглядит бледным

aspekto – облик, вид, внешность

bonan tagon – добрый день

ĉe – *предл.* у, при; *sidi ĉe tablo* сидеть у стола, за столом; *sidi ĉe fajro* сидеть у огня; *loĝi ĉe la gepatroj* жить у родителей; *ĉe la sunsubiro* при закате солнца; *ĉe lia alveno* при его приходе; *ĉe fermitaj fenestroj* при закрытых окнах

de – *предлог* 1. от, с (*пространство*): *de tablo* от стола; *de ĉi loko* с какого-то места; 2. от, с (*время*): *de mateno* с утра; *de nun* с сегодняшнего дня; 3. соответствует родительному падежу принадлежности: *la libro de mia frato* книга моего брата; 4. соответствует родительному падежу качества: *homo de granda talento* человек большого таланта; 5. выражает деятеля при страдательном залоге: *la tero estas kovrita de neĝo* земля покрыта снегом; 6. употребляется как приставка и самостоятельный корень: *de-ig-i vt* отделить; *de-ig-i* отделиться

deklari – *vt* объявить, заявить; провозгласить; декларировать; *deklari militon* объявить войну; *deklar-i la kongreson malfermita* объявить съезд закрытым

deklaro – заявление, объявление, провозглашение, декларация

esprimi – *vt* выразить

esprimo – выражение

grava – важный, значительный, серьёзный; *grav-a dokumento* важ-

ный документ; *grav-a decido* важное решение

gravi – *vn* быть важным, иметь значение; *tio ne grav-as!* это неважно!

ĝi – оно (личное местоимение, относящееся к неодушевлённым предметам и к существам, пол которых неизвестен или не выражен явно): *la infano ploras, ĉar ĝi volas manĝi* ребёнок плачет, так как он хочет есть

jam – уже; *ni jam lin trovis* мы его уже нашли

kiel – как; *kiel vi fartas?* как вы поживаете?; *kiel bela ŝi estas!* как она хороша!; *bela kiel anĝelo* прекрасен как ангел; *kiel eble plej rapide* как можно скорее

kompren-ebl-e – понятно, само собой разумеется

kompreni – *vt* понимать

ne gravas – не важно

pardoni – *vt* извинять, прощать

permesi – *vt + i* разрешить, позволить, допустить; *permes-u al mi diri* разрешите сказать

pli – наречие более, больше; *pli bona* лучше; *pli rapide* быстрее; *pli aŭ malpli* более или менее

povas – может

povi – *vn + i* мочь, иметь возможность; *mi pov-as naĝi* я могу плавать; *pov-as esti* может быть

preferi – *vt + i* предпочесть, отдать предпочтение

pri – *предлог* о, об, про; *paroli pri vi* говорить о вас; *pensi pri la vojaĝo* думать о путешествии; *kontenta pri la vivo* довольный жизнью; *profesoro pri fiziko* профессор физики; *filmo pri indianoj* фильм об индейцах

saluti – *vt* приветствовать

simpla – 1. простой, несложный; элементарный; *simpl-a problemo*

простая задача; simpl-a stilo простой стиль; 2. простодушный, наивный

spiono – шпион

sur – *предлог* на; *sidi sur seĝo* сидеть на стуле; *promeni sur la strato* гулять по улице; *sur la horizonto* на горизонте; *sur la ĉielo* на небе; *ĵeti sin sur la kolon* броситься на шею

tablo – стол (мебель, питание);

kovri tabl-on накрыть на стол; *vegetara tabl-o* вегетарианский стол

tago – день; *bonan tag-on!* добрый день!; *labora tag-o* рабочий день; *ripoza tag-o* день отдыха, выходной день; *naskiĝa tag-o* день рождения; *uni tag-on* однажды

tamen – союз однако; *estas multaj ekzemploj, tamen mi ne citos ilin* много примеров, однако я не буду приводить их

tio – то, это; *tio estas tre facila* это очень просто; *kion vi promesis, tio plenumi* что обещал, то исполни; *ĉio dependas de tio, kiel konsideri la aferon* всё зависит от того, как подойти к делу

tuj – наречие 1. тотчас, сразу, сейчас же, немедленно, тут же (*о времени*); *li venos tuj* он сейчас придёт; *li tuj faris, kion mi volis* он сразу сделал то, что я хотел; *tuj de la komenco li eraris* с самого начала он ошибался; 2. как раз, тут же (*о месте*); *tuj apud la muro* у самой стены; *tuj post la pordo* сразу за дверью -- икаф; *tuj antaŭ via nazo* под самым носом у тебя

vizaĝo – лицо, физиономия; *vizaĝ-o kontraŭ vizaĝ-o* лицом к лицу; *met-a-met*

Ĉapitro 3.1

Bob: Diable! Kio okazas? Vi aspektas kiel spionoj. Ĉu mi povas sidi kun vi?

Linda: Saluton, Bob.

Tom: Bonan tagon, Bob.

Bob: Bonan tagon, Linda. Bonan tagon, Tom. Pardonu, ke mi ne salutis vin tuj.

Linda: Ne gravas. Nun vi salutis, kaj ni pardonas vin.

Bob: Ĉu vi permesas, ke mi sidu ĉe via tablo?

Linda: Kompreneble, vi sidu kun ni.

Bob: Mi tamen ne volas esti maldiskreta. Eble Tom parolas pri amo kaj preferas esti sola kun vi.

Tom: Mi ne parolis pri amo.

Linda: Li nur diris, ke mi estas la plej bela virino en la tuta mondo.

Bob: Li pravas. Tio ne estas amdeklaro, tio estas simpla fakto.

Tom: Prave. Simpla fakto.

Bob: Nu, certe, Linda estas tre bela, sed ne tio gravas nun.

Linda: Ne gravas, ĉu? Ne gravas, ke mi estas bela, ĉu? Jen bela deklaro!

Bob: Pardonu min. Mi volas diri, ke io estas pli grava.

Ĉapitro 3.2

Tom: Kio? Pri kio vi parolas? Kio estas pli grava?

Bob: Vi ne vidis min, dum mi proksimiĝis al vi, sed mi vin rigardis.

Linda: Mi ne komprenas, pri kio vi parolas.

Bob: Mi parolas pri via vizaĝo.

Linda: Kio pri mia vizaĝo? Ĉu ĝi ne estas bela?

Bob: Ho jes, ĝi estas bela, ĝi estas la plej bela en la mondo. Sed ĝi estis mistera!

Linda: Mistera? Ĉu mia vizaĝo estis mistera?

Bob: Jes. Via vizaĝo estis mistera. Fakte, viaj vizaĝoj estis misteraj. Mistera vizaĝo de spionino ĉe mistera vizaĝo de spiono. Vi aspektis strange. Vi aspektis mistere. Mi bone rigardis vin, dum mi proksimiĝis al vi, kaj estis mistera esprimo sur via vizaĝo, Linda, kaj ankaŭ sur via, Tom. Kiel mi jam diris, vi aspektis kiel spionoj.

Demandoj por ĉapitro 3

1. Kiu aspektas kiel spionoj?
2. Ĉu Bob salutis ilin tuj?
3. Ĉu Linda kaj Tom permesas, ke Bob sidu ĉe ilia tablo?
4. Kiu ne volas esti maldiskreta?
5. Kio estas sur la vizaĝo de Linda?

ĈAPITRO 4 (KVAR)

Слова для главы 4

afero – дело

aĵo – предмет, вещь

antaŭ – предлог 1. перед (о пространстве); *antaŭ la domo staras arbo* перед домом стоит дерево; *antaŭ la publiko* перед публикой
2. до, перед, прежде, раньше, тому назад (о времени); *antaŭ la festo* до праздника, *antaŭ la festo* до праздника; *li venis antaŭ mi* он пришёл прежде меня; *antaŭ tri jaroj* три года тому назад

antaŭe – 1. впереди; спереди (= fronte) 2. прежде, заранее (= anticipe)

arto – искусство

deziri – vt +i желать

do – союз же, итак, следовательно; *venu do idi ĝe*; *do kion vi deziras?* итак, чего же вы хотите?

ekzisti – vt существовать

fako – 1. отдел, отделение (в столе, шкафу, учреждении и т.п.); 2. специальность; область (деятельности); 3. отрасль (промышленности); 4. предмет (учебный)

ideo – идея; мысль; *fiks(it)a ideo* навязчивая идея; *ep mian kapon venis ideo* мне в голову пришла мысль

instrui – vt (ion al iu = iun pri io) обучать, учить (кого-л чему-л.), преподавать; наставлять

kiam – когда; *kiam li foriros?* когда он уйдёт?

komuniki – vt сообщать; *komunik-i novaĵon* сообщить новость

koni – vt знать, быть осведомлённым, знакомым с чем-л.

konsideri – vt учесть, принять во внимание, рассматривать, иметь в виду

konsenti – vt согласиться

kripta – зашифрованный, тайный, секретный

kriptografio – криптография

lerni – vt учиться (чему-л.)

lingvo – язык; *patrina lingvo* родной язык; *nacia lingvo* национальный язык; *fremda lingvo* иностранный язык

lingvistiko – лингвистика

malpli – меньше, менее (сравнительная степень); *malpli interesa* менее интересный

mesaĝo – послание, сообщение

neniam – никогда

nomo – имя; название; *diru al mi vian nomon* скажите мне ваше имя

oni – местоим., на русский язык не переводится, обычно соответствует 3-му лицу мн. ч., иногда -- безличному обороту: *oni diras* говорят; *oni opinias* думают, считается; *oni devas ĉiam esti preta* нужно всегда быть готовым

por – предлог для, чтобы, за; *preparu por la kongreso* подготовка к конгрессу; *donaco por la patro* подарок для отца; *ricevi kvin rublojn por la tago* получить пять рублей в день; *vojaĝi por tri semajnoj* уехать на три недели; *por klarigi* чтобы объяснить; *mi venis, por ke vi povu ...* я пришёл для того, чтобы вы могли...; *aĉeti libron por dek rubloj* купить книгу за десять рублей; *voĉdoni por la kandidato* голосовать за кандидата

profesoro – профессор

respondi – vt, vn (ion = al io; al iu)

1. ответить (на что-л., кому-л.); *respond-i leteron* ответить на письмо; *li ne respond-is eĉ unu vorton* он не ответил ни слова

2. соответствовать (чему-л.) (= konformi, kongru); *tio ne respond-as al realaj faktoj* это не соответствует действительности; *tia decido ne respond-as al la situacio* такое решение не соответствует ситуации

rilati – vn (al io, kun io) относиться, иметь отношение (к чему-л.), рассматривать (что-л. так или иначе); *tio ne rilat-as al la afero* это не относится к делу; *rilat-i al io serioze* относиться к чему-л. серьёзно; *rilat-i kun estimo* относиться с уважением к кому-л.

rilato – отношение

scienco – наука; *naturaj scienc-oj* естественные науки; *ekzaktaj scienc-oj* точные науки; *aplikaj scienc-oj* прикладные науки; *socialaj scienc-oj* общественные науки

sekreto – секрет, тайна; *gardi sekreto* хранить тайну; *teni en sekreto* держать в тайне; *la sekret-oj de la naturo* тайны природы

temi – 1. vn безл. (pri io) говориться (о чём-л.); *tem-as pri la kongreso* речь идёт о конгрессе 2. vn (pri io) вести речь (о чём-л.), быть посвящённым теме; *la prediko tem-is pri mudo* проповедь была посвящена миру, проповедь была о мире

temo – разн. тема; *aktuala tem-o* актуальная тема

voli diri – хотеть сказать

Ĉapitro 4.1

Bob: Diru al mi sincere, pri kio vi parolis.

Tom: Ni parolis pri tiu ulo.

Bob: Kiu ulo?

Bob: Mi parolas pri via vizaĝo.

Tom: Tiu viro ĉe la angulo. Tiu juna viro.

Bob: Pri kiu vi parolas? Ĉu pri tiu blondulo, kiu sidas kun Gerda?

Tom: Gerda! Vi do scias, ke ŝia nomo estas Gerda! Vi do konas ŝin!

Ĉapitro 4.2

- Tom:** Mi ne komprenas. Kiu, en universitato, volas lerni pri la malnovaj sekretaj lingvoj?
- Bob:** Ankaŭ mi ne tute komprenas. Estis ideo de Ronga, la profesoro pri lingvistiko. Li konsideras, ke sekretaj lingvoj estas aspekto de la arto komuniki, kaj ke ili do rilatas al lingvistiko.
- Linda:** Eble jes. Eble li pravas. Kaj tamen tiu ideo estas iom stranga, ĉu vi ne konsentas?
- Bob:** Jes. Ĝi aspektis strange ankaŭ al mi, kiam oni parolis pri ĝi.
- Linda:** Eble Ronga, la lingvistika profesoro, nur deziris, ke bela virino kunlaboru kun li. Ĉu ne estas bona ideo kunlabori kun bela knabino, kiam tio estas ebla?
- Tom:** Mi jam diris al vi, ke ŝi ne estas bela. Nur vi estas bela.
- Bob:** Mi ne konsentas. Estas fakto, ke Linda estas tre bela, ke ŝi estas la plej bela knabino en la mondo. Sed ankaŭ Gerda estas bela, iom malpli bela, sed tamen bela; ĉu vi konsentas?
- Tom:** Tute ne. Por vi, eble. Sed por mi ne. Por mi, nur Linda ekzistas kiel bela virino.
- Bob:** Ĉu vi volas diri, ke por vi Linda estas la sola bela virino en la tuta mondo?
- Tom:** Jes, por mi, Linda estas la sola bela virino en la tuta mondo.
- Bob:** Diable! Vi verŝajne amas ŝin.

Demandoj por ĉapitro 4

1. Pri kio Linda kaj Tom parolis?
2. Kiu sidas kun la viro, pri kiu Linda kaj Tom parolis?
3. Kiu scias, kiu estas Gerda?
4. Ĉu Bob konas la blondulon?
5. Kion instruas Gerda?
6. Kiu estas profesoro pri lingvistiko?
7. Kiu estas la sola bela virino en la tuta mondo, por Tom?

ĈAPITRO 5 (KVIN)

Слова для главы 5

absurda – абсурдный, нелепый, бессмысленный

ankoraŭ – ещё, до настоящего времени; снова; кроме того; *la lampo ankoraŭ brulis* лампа ещё горела; *provi ankoraŭ unu fojon* попробуй ещё раз; *ne diru "hop" ankoraŭ ne saltinte* не говори "гон", пока не перескочишь

ankoraŭ ne – ещё не

atenti – *vt* обращать (своё) внимание, внимать; быть внимательным

atento – внимание

cetere – впрочем, между прочим

ĉi – 1. частица, обозначающая близость: *tiu tom; tiu ĉi, ĉi tiu* этот; *tie tam; tie ĉi, ĉi tie* здесь 2. может использоваться в качестве приставки: *ĉi-foje* на этот раз; *ĉi-suba* нижеследующий; *ĉi-rilate* в этом отношении; 3. редк. используется в поэзии в значении *tiu(j)* или *tiu(j) ĉi*: *ĉi barbuloj* эти бородачи

da – родительный падеж для числительных вещей

dramo – драма

drogo – 1. снадобье, аптекарский товар; 2. *разг.* наркотик

evidenta – очевидный, явный, несомненный

eta – маленький

for – 1. *нар., междом.* прочь, долой, вон; *for de tie ĉi!* вон отсюда!; *for la zorgojn!* прочь заботы!;

2. приставка со значением удаления, уничтожения, исчезновения: *for-don-i* отдать; *for-manĝ-i* съесть

havi – *vt* иметь; *mi hav-as* у меня есть; *li ne hav-as* у него нет

imagi – vt воображать, представлять себе

imago – представление, образ

iu – кто-то, какой-то

kaŝe – скрытно, тайком

kaŝi – vt прятать, скрывать

normala – нормальный

ofta – частый

ofte – часто

paro – пара; *par-o de gantoj para perчаток*; *geedza par-o сунружеская пара*

peco – кусок, часть, штука; отдельная вещь; обрывок, обломок, лоскут; деталь, отрывок; фигура (*в играх*); *pec-o de (или da) rapo кусок хлеба*; *pec-o de (или da) papero обрывок бумаги*

plena – 1. полный, наполненный; *plen-a buŝo полный рот*; *taso plen-a de teo чашка полная чаю*; *teksto plen-a de eraroj текст, полный*

ошибок; *kun plen-a rajto с полным правом*; *plen-a vortaro полный словарь*; 2. абсолютный, целый, сплошной; *vesj; plen-a luno полнолуние*; *plen-a tago весь день*; *plen-a sensecaĵo абсолютная бессмыслица*

plene – полно, в полной мере

poŝo – карман

promeni – vn прогуливаться, гулять

pulvoro – порошок; *denta pulvor-o зубной порошок*; *lava pulvor-o стиральный порошок*

sekundo – ед.изм. секунда

subita – внезапный, неожиданный

subite – вдруг; внезапно

substanco – вещество; субстанция; материя; *перен.* суть дела

sukcesi – vn +i суметь; иметь успех; успеть; преуспевать; *sukces-i ĉe ekzameno выдержать экзамен*

sukero – сахар

super – предл. над, сверх; *la suno estas super la horizonto солнце стоит над горизонтом*; *super homaj fortoj сверх человеческих сил*; *labori super la projekto работать над проектом*

ŝajni – vn +i казаться, представляться; *ŝajn-i bona казаться хорошим*; *mi devas ŝajn-i indiferenta я должен казаться безразличным*; *li ŝajn-as heziti он кажется колеблется*; *ŝajn-as, ke... кажется, что...*; *jen, ŝajn-as, ili! вот, кажется, они!*

tiam – тогда; *tiam mi estis ankoraŭ juna тогда я был ещё молодым*

tie – там

tiel – так

Ĉapitro 5.1

Bob: Nu, vi ankoraŭ ne diris al mi, kio okazis, dum vi spione rigardis tiun paron.

Linda: Okazis io vere stranga.

Tom: Vere stranga, fakte. En la mano de tiu junulo estis io.

Bob: Kio?

Linda: Ni ne povis vidi. Io tre eta. Malgranda afero. Afereto.

Tom: Kaj dum ŝi ne rigardis, lia mano alproksimiĝis al ŝia taso.

Linda: Kaj kiam ŝi ekrigardis lin, lia mano ekhaltis.

Tom: Tiam li montris ion al ŝi. Evidente, li deziris forturni ŝian atenton.

Linda: Kaj li sukcesis. Li plene sukcesis. Ŝi rigardis al la pordo. Kaj dum ŝi rigardis for, lia mano subite estis super ŝia taso, dum unu sekundo, ne pli, kaj tute nature revenis. Malplena.

Bob: Ĉu ĝi estis plena antaŭe?

Tom: Ne plena. Kompreneble, ĝi ne estis plena. Sed estis io en ĝi, kaj post kiam ĝi estis dum sekundo super la taso de Gerda, estis plu nenio en ĝi.

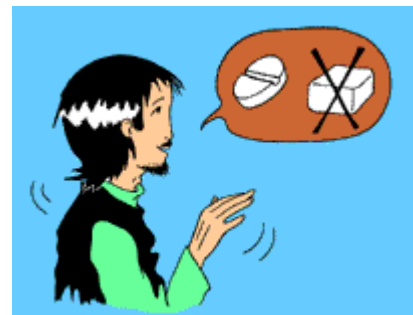
Linda: Certe estas iu mistera substanco.

Tom: Iu drogo.

Bob: Kiel vi povas scii, ke ne estis tute simple peco da sukero?

Linda: Li ne agus tiel kaŝe, se estus nur sukero.

Tom: Cetere, ĉi tie ne estas peca sukero. Estas nur pulvora sukero, en sukerujoj.

Ĉapitro 5.2

- Bob:** Eble li havis sukerpecon en la poŝo kaj...
- Tom:** Ĉu vi ofte promenias kun sukerpecoj en via poŝo?
- Bob:** Vi pravas. Tiu ideo estas absurda. Tamen...
- Linda:** Rigardu! Jen ŝi ekstaras, kaj ekiras for.
- Bob:** Ŝi ŝajnas tute normala. Verŝajne vi imagis ion dramatan, dum temas pri tute simpla, tute natura okazaĵo.

Demandoj por ĉapitro 5

1. Kio estis en la mano de la blondulo antaŭe?
2. Kio estis en lia mano poste?
3. Kio estas en la sukerujoj tie?
4. Ĉu estas normale promeni kun sukerpecoj en la poŝo?
5. Kiu ekiras for?

ĈAPITRO 6 (SES)

Слова для главы 6

ambaŭ – оба, обе

aŭdi – vt слышать

bruo – шум; *multa bru-o por nenio* посл. много шума из ничего

decidi – vt +i решить(ся), принять решение

decido – решение

devas – должен, обязан

devi – vn +i быть должным, быть обязанным, долженствовать

devo – долг, обязанность

diskuti – vn дискутировать, обсуждать

diskuto – дискуссия, обсуждение

fali – vn упасть, падать; понижаться; уменьшаться; *la temperaturo fal-as температура падает; lasi fal-i la manojn опустить руки (тж. перен.); fal-i en la okulojn бросаться в глаза; li fal-is en malesperon он впал в отчаяние; fal-i sur la kolon al iu броситься кому-л. на шею*

falo – падение

kafo – кофе

koridoro – коридор

meti – vt положить, поместить, деть; *met-i libron sur la tablon положить книгу на стол; sin met-i sur la genuojn стать на колени; met-i limon al diskuto положить конец дискуссии*

observi – vt 1. наблюдать, следить; 2. соблюдать, блюсти (*правила и т.п.*); следовать (*правилам и т.п.*)

pensi – vn, vt думать, полагать

perdi – vt потерять, утратить (*что-л.*), лишиться (*чего-л.*); *perd-i konfidon утратить доверие; perd-i tempon терять время; perd-ita afero гиблое дело*

resti – vn остаться; *rest-i senŝanĝa оставаться неизменным; li rest-os tie ankoraŭ tri monatojn он пробудет там ещё три месяца; rest-i hejme оставаться дома*

riski – vt +i рисковать (*чем-л., что-л. сделать*), подвергнуть опасности (*что-л.*); *risk-i sian vivon рисковать*

своей жизнью; kiu ne risk-as, tiu ne gajnas посл. кто не рискует, тот не выигрывает

sama – тот же самый; *vi havas tian sam-an opinion, kiel mi* у вас то же самое мнение, что и у меня

tempo – время; *temp-o kaj spaco estas ekzistoformoj de materio* время и пространство -- формы существования материи; *la temp-o pasinta neniam revenos* прошлое никогда не вернётся; *aliaj temp-oj, aliaj moroj* посл. другие времена, другие нравы; *de temp-o al temp-o* время от времени, временами; *ne sufiĉas temp-o* недостаёт времени; *via temp-o pasis* ваше время прошло; *antaŭ longa temp-o* давно; *la temp-o de rikolto* пора жатвы; *jam estas temp-o por reveno* пора уходить

timi – vt бояться; *li tim-as, ke vi ne komprenos* он боится, что вы не

поймёте

trankvila – тихий, спокойный

Ĉapitro 6.1

Tom: Ĉu vi aŭdis? Kio estis tio?

Bob: Jes, mi aŭdis. Mi aŭdis ion.

Linda: Ankaŭ mi aŭdis strangan bruon, kvazaŭ iu falus en la koridoro.

Bob: Kvazaŭ ŝi falus.

Tom: Mi havis la saman penson kiel vi. Ankaŭ mi pensis tion. Ankaŭ mi pensis: jen Gerda falas en la koridoro.

Linda: Ĉu ni iru vidi?

Tom: Kompreneble. Ni iru tuj.

Bob: Mi iru kun Tom, sed vi restu ĉi tie, Linda. Observu tiun junulon, kun kiu Gerda parolis, kaj kiu eble metis drogon en ŝian kafon.

Linda: Ĉu vi ambaŭ foriras kaj mi restu tute sola? Mi iom timas.

Bob: Ni ne havas la tempon diskuti. Ni devas iri vidi tuj. Restu trankvile ĉi tie. Vi nenion riskas. Venu, Tom, ni ne perdu tempon.

Demandoj por ĉapitro 6

1. Kion Tom, Bob kaj Linda aŭdis?
2. Kiu eble falis en la koridoro?
3. Kiu iras vidi?
4. Kiu restas por observi?

ĈAPITRO 7 (SEP)

Слова для главы 7

almenaŭ – по крайней мере, хотя бы

apenaŭ – нар. едва (ли), еле; чуть (ли) не; *li apenaŭ scias legi* он еле читает

aŭtoritato – авторитет, влияние

bati – vt, vn бить, ударять, колотить; *bat-ita kremo* сбитые сливки; *tamburoj bat-as vn* бьют барабаны

doktoro – доктор (учёная степень)

dormi – vn спать;

fari – vt делать, сделать; *kion far-i?* что делать?; *far-i eraron* совершить ошибку; *far-i krimon* совершить преступление; *far-i meblaron* изготовлять мебель; *far-i decidon* принять решение; *far-i impreson* произвести впечатление

flegi – vt ухаживать (за больным, за ребёнком); тех. Обслуживать

flegisto – медбрат

flegistino – медсестра, сиделка; няня

ĝis – 1. предлог до, вплоть до; *li vidas nur ĝis la pinto de sia nazo* он не видит дальше своего носа; *kalkuli ĝis dek* сосчитать до десяти; *mi ne forgesos lin ĝis mia morto* я не забуду его до смерти; *ĝis (la) revido ĝis!* до свидания!; *ĝis morgaŭ!* до завтра! 2. союз до тех пор, пока; *mi atendas, ĝis (kiam) venos tempo pli oportuna* я подожду, пока не станет более удобное время.

ĝusta – точный, правильный, верный

informi – vt сообщить, (про)информировать, осведомить, извести

informo = inform-aĵ-o – информация; сообщение, весть

kapo – 1. голова; *de kap-o ĝis piedoj* с головы до ног; *klini kap-on* опустить голову; *obstina kap-o* упрямец; 2. тех. головка; *najla kap-o* шляпка гвоздя; 3. вершина, верхушка; *kap-o de arbo* верхушка дерева; *brasika kap-o* кочан капусты

komforta – комфортный, комфортабельный, уютный; благоустроенный

konscia – сознательный; сознающий; *konsci-a pri sia kulpo* сознающий вину

konscii – vt сознавать

konscio – сознание

koro – сердце; *kor-o pulsas* сердце бьётся

kuraci – vt лечить

kuracisto – врач

kuŝi – vn лежать

memori – vt помнить

ol – союз чем, как (*при сравнении*); *pli utila ol... полезнее, чем...; li havas malsaman karakteron ol lia patro* у него не такой характер, как у его отца

opinii – vt полагать, считать, иметь мнение

opinio – мнение, взгляд; *laŭ mia opini-o* по моему мнению, по-моему

piedo – 1. нога, ступня, стопа; 2. ножка (мебели); 3. подошва (горы); 4. стопа (стих.)

pozicio – разн. позиция, положение

semajno – неделя

sendi – vt +i 1. (по)слать; *send-i leteron* послать письмо; *send-i voki-in* послать за кем-л. 2. радио передавать; *send-i la lastajn informojn* передавать последние известия

unu – числ. один

unua – первый

unue – во-первых

vivi – vn жить; *kiu viv-os tiu vidos* посл. проживём -- увидим; *viv-i per sia laboro* жить своим трудом

voki – vt звать, призывать; приглашать; *vok-i al telefono* позвать к телефону; *vok-i helpon* просить о помощи

Ĉapitro 7.1

(En la koridoro)

Tom: Jen ŝi estas. Ni pravis. Ŝi apenaŭ havis la tempon alveni ĝis la angulo, jam ŝi falis. Videble, ŝi estas nekonscia. Ŝi perdis la konscion kaj falis.

Bob: Ĉu ŝi ankoraŭ vivas?

Tom: Jes. Ne timu. Ŝi perdis la konscion, sed ŝi ne perdis la vivon. La koro batas. Ĝi batas malforte, sed tamen batas. Ŝi do vivas. Eble ŝi apenaŭ vivas, sed ŝi vivas.

Bob: Kion ni faru?

Tom: Kion vi opinias?

Bob: Ŝajnas, ke ŝi dormas.

Ĉapitro 7.2

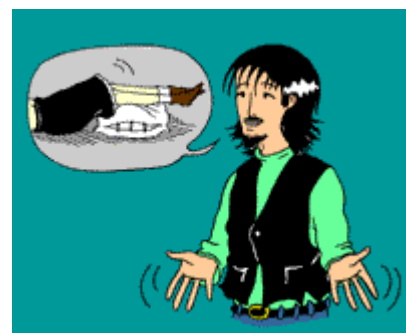
Tom: Ni devas informi la aŭtoritatojn. Tuj. Mi iros. Ili eble decidus voki doktoron, kuraciston, kaj almenaŭ tuj sendos flegistinon. Certe estas flegistino en ĉi tiu universitato, ĉu ne?

Bob: Verŝajne, sed mi ne scias certe. Mi estas ĉi tie apenaŭ unu semajnon.

Tom: Nu, mi tuj iros informi ilin. Restu ĉi tie kun ŝi. Sed ni unue metu ŝin pli bone, ke ŝi kuŝu komforte, kun la piedoj pli altaj ol la kapo.

Bob: Ĉu vere? Ĉu vere vi volas, ke ŝi kuŝu kun la piedoj pli altaj ol la kapo? Tio ne estas komforta.

Tom: Tamen, kiam iu perdis la konscion, tio estas la ĝusta pozicio, se mi bone memoras, kion oni instruis al mi.

Demandoj por ĉapitro 7

1. Ĉu Gerda ankoraŭ vivas?
2. Kiel batas la koro de Gerda?
3. Kiun Tom volas informi?
4. Ĉu iu, kiu perdis la konscion, kuŝu kun la kapo pli alta ol la piedoj?

ĈAPITRO 8 (OK)

Слова для главы 8

atendi – *vt* ждать, ожидать; пред-видеть

aŭ – союз или

aŭto – автомобиль (= aŭtomobilo)

aŭtomato – автомат

baldaŭ – нар. скоро, вскоре; baldaŭ poste немного погода

buso – автобус (= aŭtobuso)

ĉambro – комната

ĉar – союз так как, потому что, ибо

ĉiaokaze – во всяком случае

destino – (пред)назначение, перен. судьба

eĉ – нар. даже

ekster – предл. вне, снаружи, за, выражает исключение, изъятие

ekstere – снаружи

ekstere – наружу

el – предлог из

helpi – *vt + i* помочь

korpo – тело; туловище; корпус;

kruro – 1. нога (вся) (= gambo); 2. анат. голень (нога от колена до ступни); 3. ножка (стола, стула ит.п.)

longa – длинный; долгий, продолжительный

mem – сам; mi mem faris ĝin я сам сделал это; per si mem – сам собой,

сам по себе; tio estas komprenebla per si mem это понятно само собой

memserva restoracio – на самообслуживании ресторан

nokto – ночь

paŝi – *vn* шагать, ходить

paŝo – шаг; па (в танце)

per – предлог, означающий средство или орудие действия, часто переводится на русский язык творительным падежом или предложными посредством, при помощи

ruĝa – красный, алый

sekvi – *vt* 1. следовать, идти (за кем-л., чем-л.); sekvi u min идите за мной; printempo sekvi as vintron весна следует за зимой; daŭrigo sekvi os продолжение следует; 2. следовать (чему-л.), соблюдать (что-л.), придерживаться (чего-л.); sekvi i konsilojn следовать советам; sekvi i vojon придерживаться дороги; sekvi i la modon следовать моде; sekvi i siajn kutimojn придерживаться своих привычек; 3. следовать, вытекать, проистекать

sent – *vt* чувствовать, ощущать; sent-i doloron чувствовать боль;

sent-i sin laca чувствовать себя усталым

servi – *vn (al iu)* служить (кому-л.); serv-i ĉe mastro служить у хозяина; serv-i en la armeo служить в армии; serv-i al la patrujo служить родине; akvo kaj pano serv-as al sano посл. хлеб и вода -- здоровая еда;

si – возвратное местоимение 3-го лица: al si себе; si-n себя; per si mem сам по себе

suspekti – *vt* подозревать

tien – туда

tomato – бот., кул. помидор, томат (растение и плод)

tra – предлог через, сквозь; *pelu lin tra la pordo, li revenos tra la fenestro* посл. гони его через дверь, он вернётся через окно; *pasi tra la urbo* пройти через город; *tra kudrila truo* сквозь игольное ушко; *tra la tuta nokto* всю ночь напролёт

urbo – город

vespero – вечер, вечернее время; *de mateno ĝis vesper-o* с утра до вечера; *danca vesper-o* танцевальный вечер

Ĉapitro 8.1

En la universitata memserva restoracio, Linda sidas kaj pensas. Ŝi pensas ne tre trankvile. Fakte, ŝiaj pensoj iĝas pli kaj pli maltrankvilaj.

Ŝi observas la junan viron, kiu metis ion en la kafon de Gerda.

Ŝi pli kaj pli maltrankviliĝas.

Tom kaj Bob estas for jam longe. Ili ne revenas. Ĉu do vere okazis io al Gerda? Sed kio okazis? Ĉu io grava?

Linda observas la junulon kaj pensas:

"Kion mi faros, se li ekstaros kaj foriros?"

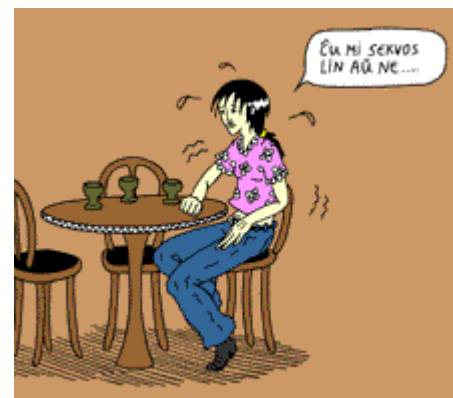
"Ĉu mi sekvos lin? Ĉu mi sekvu lin?"

"Kion mi faru, se li iros ekstere? Ĉu mi sekvu lin ekstere? Ĉu mi sekvu lin ekstere? Mi ne scias, kion mi faru. Mi ne scias, kion mi faros. Mi ne scias, ĉu mi sekvos lin aŭ ne."

"Kaj se li foriros en aŭto? Ĉu ankaŭ mi sekvu lin aŭte?"

"Jam estas vespero. Baldaŭ venos nokto. Jes. Baldaŭ noktiĝos. Ĉu mi sekvu lin nokte?"

"Kaj eĉ se li ne iros ekstere de la universitato, eĉ se li restos ĉi tie, ĉu mi sekvu lin?"

"Se li eliros tra tiu ĉi pordo, li iros en la koridoron al iu ĉambro. Ĉu mi sekvu lin en la koridoron? Ĉu mi sekvu lin en la koridoro? Ĉu mi sekvu lin en la ĉambron, en kiun li eniros? Ne. Neeble. Mi atendos en la koridoro. Sed se nenio okazos? Se li restos longe plu en la ĉambro?"

Ĉapitro 8.2

"Kaj se li eliros tra tiu pordo, li iros eksteren, verŝajne al la urbo. Ĉu mi sekvu lin al la urbo? Ĉu mi sekvu lin en la urbon? Ĉu mi sekvu lin en la urbo?"

"Se li iros piede, eble li vidos min, verŝajne li vidos min. Li suspektos, ke mi lin sekvas. Li turnos sin al mi. Mi ektimos. Mi paliĝos kaj tuj poste ruĝiĝos. Ĉiaokaze, mi maltrankviliĝos. Jam nun mi maltrankviliĝas."

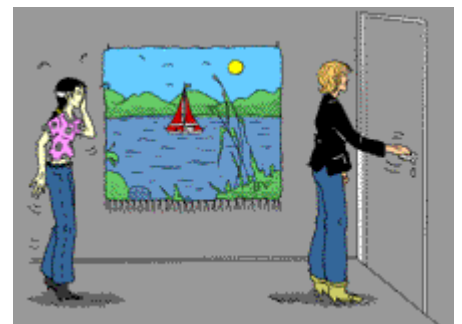
"Se li iros per buso, li eĉ pli certe vidos, ke mi sekvas lin, ĉar ni devos kune atendi ĉe la haltejo."

Linda ne sukcesas decidi, kion ŝi faru.

Ŝi timas. Ŝia koro batas rapide. Ŝi volus, ke Tom kaj Bob estu kun ŝi, ke ili helpu ŝin, ke ili helpu ŝin decidi. Ŝi estas tute sola. Ŝi sentas, ke ŝia koro rapidiĝas, sed ŝi ne scias, kion fari.

Kaj jen, antaŭ ol ŝi povis decidi, antaŭ ol ŝi sukcesis retrankviliĝi, jen la juna viro ekstaras. Li rigardas al la koridora pordo. Ĉu tien li iros? Li rigardas al la pordo, tra kiu oni eliras al la urbo. Ĉu tien? Jes, tien li iras.

Kaj Linda aŭtomate ekstaras kaj ekpaŝas al la sama pordo. Ne ŝi decidis. Ŝajnas, ke ŝia korpo decidis mem. Ŝajnas, ke ŝiaj kruroj agas mem. Nu, ĉiaokaze, jen Linda sekvas lin. Al kiu mistera destino?

Demandoj por ĉapitro 8

1. Ĉu Linda estas trankvila?
2. Ĉu Tom kaj Bob jam revenis?
3. Ĉu Linda scias, kio okazis al Gerda?
4. Kiu ekstaras kaj iras al la pordo?
5. Kiu sekvas?

ĈAPITRO 9 (NAŬ)

Слова для главы 9

administra – административный; управленческий

administri – *vt* заведовать, управлять, руководить; администрировать; вести дела; ведать

ajn – *частица* бы ни; *ia ajn (или kia ajn)* какой бы то ни был; *любой*

iu ajn – (*или kiu ajn*) кто бы то ни был

io ajn – что бы то ни было

amiko – друг, приятель;

bani – *vt* купать

bani sin – купаться

blua – синий; голубой

dika – толстый, полный (*о человеке*); жирный (*о шрифте*)

epoko – эпоха

generacio – поколение

grasa – жирный; жировой; сальный

haro – волос; *ŝanĝi la har-ojn* менять шерсть, линять

homo – человек

kelkaj – kelke, несколько; *kelk-e da rotoj, kelk-aj rotoj* несколько яблок

kial – почему, зачем

kie – где

kie ajn = *ie ajn* где бы то ни было, где угодно, где попало

kiu ajn – кто бы (то) ни (было), кто угодно

kiun ajn – кого бы (то) ни (было), кого угодно

klaso – 1. класс (общественный); *laborista klas-o* рабочий класс; 2. класс, разряд, подразделение; *klas-o de tambestoj* класс млекопитающих; 3. класс, сорт, качество; *filmo de alta klas-o* высокохудожественный фильм; 4. класс (учебная комната; учащиеся); *supera klas-o* старший класс

kompati – vt жалеть (кого-л.); почувствовать

kompatinda – жалкий, бедный

kredi – vt верить

lasi – vt пустить; оставить, покинуть; *las-i la oficon* оставить службу; *las-u min for!* оставь меня!; *пусти меня!*

loko – место; местность; *okupi lok-on* занимать место

meze de – предлог посреди, среди

mezo – середина

minuto – минута

muro – стена

neniu – никто; никоторый, никакой; *ankoraŭ neniu venis* ещё никто не пришёл

ofico – должность, служба

oficejo – место службы; канцелярия, контора; офис

okulo – глаз, око; *fermi la okul-ojn* закрыть глаза

okupi – vt 1. занять, занимать (место, время, должность), 2. воен. оккупировать

okupiĝi pri = sin okup-i – (pri io) заниматься (чем-л.)

okupi sin pri = okupiĝi pri – заниматься чем-л.

provi – vt + i 1. пробовать, пытаться; 2. испытать, проверить; *prov-i maŝinon* испытывать машину; 3. примерить; *prov-i robon* примерить платье

ronda – круглый (тж. перен.); *rond-aj vangoj* круглые щёки; *rond-a suto* круглая сумма

rondo – круг, кружок; перен. окружение, среда; *en hejma rond-o* в семейном кругу

sana – 1. здоровый; *en san-a korpo* здоровый дух; 2. здоровый, полезный; *san-a manĝaĵo* полезная пища

sen – предлог без; *teo sen sukero* чай без сахара

sveni – vn 1. потерять сознание, упасть в обморок; *la malsanulo sven-is* больной потерял сознание; 2. перен. исчезнуть, пропасть, рассеяться; замереть (о звуке); *la nebulo sven-is ĉe la sunleviĝo* туман рассеялся при восходе солнца;

3. инф. разг. висеть, зависнуть, подвиснуть

tradicio – традиция, обычай

trovi – vt найти, отыскать; *trov-i la vojon* найти дорогу; *trov-i aprobon* встретить одобрение; *serĉu kaj vi trov-os* посл. кто ищет, тот найдёт;

tuŝi – vt 1. трогать, касаться, дотронуться, (при)коснуться; 2. посягнуть, поднять руку на...; 3. затрагивать (вопрос и т.п.), касаться; *per kio tio min tuŝ-as?* разве это меня касается?; 4. растрогать, взволновать

urĝa – неотложный, срочный; крайне необходимый, безотлагательный; *urĝ-a letero* срочное письмо

vorto – 1. слово; *dubesenca vort-o* двусмысленное слово; *per unu vort-o* одним словом; 2. слово, речь; *lasta vort-o antaŭ tribunalo* последнее слово подсудимого; *vort-o de l' honoro* честное слово, слово чести

vortaro – словарь

zorgi – vn (pri io = ion) заботиться, обращать внимание, ухаживать, опекать

zorgo – забота

Ĉapitro 9.1

"Ŝi kuŝas meze de la koridoro! Venu, venu tuj. Certe la afero

Li rigardas la flegistinon: ŝi estas dika, grasa virino kun bluj okuloj, ruĝaj haroj, kaj tre ronda vizaĝo. Jam kelkajn minutojn li provas diri, kio okazis, sed ŝajnas, ke tiu flegistino ne rapide komprenas. La vorto "urĝa" ŝajnas ne ekzisti en ŝia vortaro.

"Kuŝas, ĉu? Meze de la koridoro, ĉu vere?" ŝi diras.

Videble, la flegistino apenaŭ povas kredi.

"Kial, diable, ŝi kuŝas meze de la koridoro?" ŝi demandas.

"Mi petas, venu urĝe. Mi ne scias, kial ŝi kuŝas tie. Mi nur diras, kion mi vidis. Ni trovis ŝin tie. Eble ŝi estis malsana. Mi ne scias. Ŝi svenis, ŝi perdis la konscion. Nun certe oni devas urĝe okupiĝi pri ŝi."

"Stranga afero!"

"Nu, mi ne estas fakulo. Vi jes. Okupiĝi pri malsanaj homoj estas via fako, ĉu ne? Venu tuj. Urĝas!"

"Nu, nu, nu, nu. Kial, diable, ŝi svenis en la koridoro? Stranga ideo! Oni neniam svenas tie."

"Ĉu vere? Kie do oni svenas en ĉi tiu universitato? Pardonu min, sed mi ne konas la tradiciojn. Mi estas novulo. Apenaŭ unu semajnon mi estas ĉi tie."

"Juna viro, en ĉi tiu universitato, oni svenas en la klasĉambroj, oni svenas en la restoracio, oni svenas en la dorm-ĉambroj, oni svenas en la banĉambroj, eble eĉ oni povus sveni en iu administra oficejo. Sed pri sveno koridora mi neniam aŭdis. Stranga epoko! Stranga generacio! Oni faras ion ajn niaepoke."

"Vi parolas, parolas, paroladas, kaj dume tiu kompatinda knabino kuŝas en koridoro, kaj neniu zorgas pri ŝi!"

"Nu, nu, ne maltrankviliĝu, juna viro, ne havu zorgojn. Ni tuj rapidos tien, kaj mi tuj prizorgos ŝin."

Kaj ili kune rapidas al la loko, kie Tom lasis sian amikon kun Gerda.

Ĉapitro 9.2

Sed jen subite Tom haltas.

"Kio okazas? Kial vi ekhaltis?" demandas la flegistino.

"Ŝi estis ĉi tie, kaj ne plu estas, sed..."

"Sed estas iu alia, kaj li estas senkonscia, ŝajnas al mi. Ĉu vi konas lin?"

"Jes, estas mia amiko Bob. Kio okazis al li?"

La flegistino iras al Bob, kiu falsidas ĉe la koridora muro. Ŝi tuŝas lian kapon.

"Batita! Oni batis la kapon al li!"

"Diable! Bob, Bob! Respondu! Ĉu vi aŭdas min? Diru ion, mi petas! Kio okazis?"

Sed Bob ne respondas, kaj Tom iĝas pli kaj pli maltrankvila.

Demandoj por ĉapitro 9

1. Ĉu la flegistino venas tuj?
2. Ĉu oni ofte svenas en koridoro?
3. Kial Tom ekhaltas?
4. Kiu sidas ĉe la muro?
5. Ĉu Bob paroladas?

ĈAPITRO 10 (DEK)

Слова для главы 10

aventuro – приключение; похождение

danĝero = danĝer-es-o – опасность; *ekster danĝer-o* вне опасности

danki – vt благодарить; *mi dank-as vin* (= al vi) pro la helpo *благодарю вас за помощь*

ege – огромно; исключительно; чрезвычайно

ema – склонный, расположенный (к чему-л.)

emi – vn быть склонным (к чему-л.)

facila – лёгкий, нетрудный; *facil-a laboro* лёгкая работа; *facil-a vento* лёгкий ветер; *kun facil-a koro* с лёгким сердцем

fidi – vt полагаться (на кого-л.); доверять (кому-л.); *fid-i sin* *мет полагаться на самого себя*

fuŝi – vt сделать наспех, кое-как; схалтурить

reciproke – взаимно

silenti – vn молчать

silento – тишина, молчание, безмолвие; муз. пауза

sinjoro – господин

ŝati – vt + i любить, ценить (что-л.); уважать, ценить (кого-л.)

unua – первый

Ĉapitro 10.1

Fakte, Tom ne estas ema fidi la flegistinon. Kial? Ĉu vi scias, kara amiko, vi kiu sekvas ĉi tiun aventuron ekde la unua vorto? Ĉu vi scias, kial Tom ne emas fidi la flegistinon?

Ne. Certe vi ne scias. Ankaŭ mi ne scias. Sed fakto restas fakto, eĉ se ni ne komprenas ĝin. Kaj la fakto estas, ke Tom ne emas ŝin kredi.

Tom estas agema knabo, eĉ iom aventurema, kaj eble tiu tro parolema flegistino ne ŝajnas al li kredinda. Eble li opinias, ke tiu flegistino tro emas paroli, kaj do ne estas fidinda. Aŭ ĉu temas pri io alia?

Tom ege ŝatas sian amikon Bob. Li ŝategas lin. Li lin amas, fakte. Bob kaj li amikiĝis antaŭ longe en la urbego, kie ili vivis tiutempe – ili dumtempe eĉ iradis al la sama lernejo – sed poste Tom devis iri al mal-sama urbo, kaj ili ne plu vidis sin reciproke. Kiam, antaŭ kelkaj tagoj, ili retrovis unu la alian en la sama universitato, ambaŭ ege dankis la destinon.

Ili treege ŝatas la tian bonegan vivon. Ili ŝategas ĝin. Ambaŭ estas agemaj, laboremaj knaboj, kun speciala ŝato al la iom timemaj studentinoj. Eble ĉar timema junulino estas malpli timinda ol ino neniam ema timi, ol sen-tim-ulino. Ĉu vi komprenas?

Ĉapitro 10.2

Sed nun Tom malŝatas la aventuron. Li sin demandas, kial li sentas tiun flegistinon nefidinda. Li preferus silenteman, grav-aspektan sinjorinon. Tiu ĉi ne aspektas tre zorgeme, kaj li ne trovas ŝin atentema pri liaj demandoj. Verdire, li opinias ŝin ema fuŝi sian laboron. Li timas, ke ŝi ofte agas fuŝe. Fuŝemaj homoj ekzistas en la mondo. Kial tiu tro parolema flegistino ne estus unu el ili? Ĉu li mispaŝis, kiam li turnis sin al ŝi? Sed al kiu alia li povus sin turni? Ŝi estis la sola flegistino, kiu troviĝis en la universitato. Aŭ ĉu li mispensas?

Kaj nun li sentas sin ema zorgi pri Linda. Ĉu tiu belega knabino ne troviĝas en danĝero? Li amas ŝin, li eĉ amegas ŝin, pli kaj pli, kaj la ideo, ke danĝeraj homoj povus fari ion al ŝi, apenaŭ estas travivebla. La vivo ne estas facila, kaj ŝajnas nun, ke la tuta afero iĝas pli kaj pli malŝatinda.

Demandoj por ĉapitro 10

1. Kiu ne emas fidi la flegistinon?
2. Kie Tom kaj Bob retrovis sin reciproke?
3. Estas _kiom?_ flegistino(j) en la universitato.
4. Pri kiu zorgas Tom?
5. Ĉu Tom ŝatas la novan aventuron?
6. Kiun amas Tom?

ĈAPITRO 11 (DEK UNU)

Слова для главы 11

afabla – любезный, вежливый; приветливый, радушный

akcepti – *vt* *разн.* принимать; *akcept-i inviton* принять приглашение; *akcept-i diversajn formojn* принимать различные формы; *oni akcept-as laŭ vizaĝo, oni forlasas laŭ saĝo* посл. по одежке встречают, по уму провожают

aldoni – *vt* добавить, придать, прибавить

aranĝi – *vt* 1. устроить, уладить; 2. привести в порядок; *aranĝ-i la liton* заправить постель; *aranĝ-i la ĉambron* прибрать комнату; 3. муз. аранжировать

banala – банальный, избитый, за-тасканный

bonvoli – *vn* + *i* любезно согласиться; *ust.* соблаговолить, соизволить

ĉiam – всегда; *por ĉiam* навсегда

dankon – спасибо

ne dankinde – не стоит благодарности!

entute – вообще, в общем, в целом; всего, итого

fermi – *vt* закрыть; *ferm-i pordon* закрыть дверь; *ferm-i kunsidon* закрыть собрание

fini – *vt* (за)кончить, завершить; *fin-i kurson* закончить курс обучения;

funkcii – *vn* функционировать; ра-ботать

ĝeni – *vt* мешать, стеснять, затруд-нять

igi – делать каким-либо, кем-либо, чем-либо

kontenta – (*pri io*) довольный (чем-л.), удовлетворённый

kiel eble plej – как можно больше

konsent-it-e! – согласен!, ладно!

malfermi – *vt* открыть, раскрыть, отворить

maniero – образ, способ, манера, приём; *manier-o de agado* способ действия; *laŭ sia manier-o* по-своему

manki – *vn* недоставать, не хва-тать, отсутствовать; *al li mank-as kuraĝo* ему не хватает смелости

mekaniko – механика (= meĥaniko)

miksi – *vt* смешать, перемешать

miri – *vn* удивиться

motoro – *tex.* мотор, двигатель

objekto – предмет, вещь, объект

oportuna – удобный; подходящий,

уместный; *oportun-a vesto* удобная

одежда; oportun-a momento удач-ный момент

ordo – 1. порядок; *ĉio en ord-o* всё в порядке; *alfabeta ord-o* алфавит-ный порядок; 2. воен. строй; *batala ord-o* боевой порядок

panei – *vn* 1. *tex.* заглухнуть (*o motore*), забарахлить; потерпеть аварию; 2. мор. лечь в дрейф

paneo – поломка; авария; сбой

ripari – *vt* (по)чинить, (от)ремонтировать, исправить

ripeti – *vt* повторить

saĝa – умный; мудрый; благора-зумный, рассудительный

seka – *прям., перен.* сухой; высо-хший, сушёный; *sek-aj fruktoj* сухие фрукты; *sek-a pano* сухой хлеб; *per sek-a tono* сухим тоном; *sek-a tuso* сухой кашель

tia – такой; *ne skribu tia-jn longajn leterojn* не пиши таких длинных писем; *kia patro, tia filo* посл. каков отец, таков и сын

trov-igi – 1. находиться (*где-л.*);

2. найтись, отыскаться;

turni sin al – повернуться, обра-титься к ...

Ĉapitro 11.1

Linda ekhavis ideon. Ŝi aliris la junan blondan viron, dum li prok-simiĝis al sia aŭto, kaj alparolis lin:

"Sinjoro, ĉu vi bonvolus helpi al mi?"

Li turnis sin al ŝi kun vizaĝo ŝajne ne tre kontenta, kaj ŝin rigardis dum longa senvorta minuto.

"Kiel mi povus vin helpi?" li fine demandis, kaj li tuj aldonis: "Bon-volu pardonu min, se mi respondas nee, sed al mi tempo vere mankas. Mi devas urĝe veturi al la urbo."

"Ĝuste tiel vi povas min helpi. Mia aŭto paneas. Io estas fuŝita en ĝi. Mi ne sukcesas ĝin irigi..."

"Pardonu min, sed mi ne sukcesus rebonigi la aferon, eĉ kun plej granda bonvolo. Pri mekaniko mi scias nenion. Mi ĉiam miras vidi, ke veturiloj entute funkcias. Kiam mi vidas motoron, ĉiam mirigas min, ke tia ŝajne senorda aranĝo de pecoj kaj objektoj igas aŭton iri. Mi..."

"Mi ne petas vin ripari mian veturilon, vi min miskomprenis.

La ideo de Linda estis jena: sekvi lin estus danĝere, sed se li veturos

aŭte, mi petos lin akcepti, ke mi veturu kun li, kaj dum la veturado mi igos lin paroli. Mi diskrete faros ŝajne banalajn demandojn, kaj paroligos lin. Tiel mi scios kiel eble plej multe pri li.

"Nu, bone," li fine konsentas. "Konsentite, venu." Kaj li malfermas la pordon de la aŭto por ŝi.

Ĉapitro 11.2

"Dankon, vi vere estas tre afabla. Tio ege helpas min. Mi plej sincere dankas."

"Ne dankinde," li respondas, iom seke. Kaj li ekirigas la motoron.

"Mi ne ŝatas la ideon, ke mi devos venigi ripariston, mekanikiston," ŝi diras. "Mi tute ne ŝatas aŭtojn, fakte. Mi havas veturilon, ĉar estas tre oportune, sed mi ne ŝatas aŭtojn."

La alta junulo nur silentas.

"Ne estas facile igi lin diri ion," pensas Linda, iom zorge, sin demandante, ĉu estis saĝe enmiksi sin en tiun aventuron. Ŝi forte deziras lin paroligi, sed samtempe timas malkontentigi lin. Neniam estas facile trovi plene kontentigan manieron agi.

"Ĉu ĝenas vin, se mi parolas?" ŝi demandas, "vi eble estas silentema."

"Mi havas zorgojn," li respondas.

"Mi ne volas ĝeni vin. Estas jam tiel bonkore, ke vi min veturigas. Mi vere sentas grandegan dankemon al vi."

"Ne dankinde," li ripetas, kaj silentas plu, pripensema.

Demandoj por ĉapitro 11

1. De kiu Linda petas helpon?
2. Ĉu la juna blonda viro estas kontenta?
3. Kien la blondulo volas veturi?
4. Kion volas Linda de li?
5. Ĉu la blondulo konsentas?
6. Pri kio Linda parolas dum la veturo?
7. Ĉu la blondulo estas parolema?

ĈAPITRO 12 (DEK DU)

Слова для главы 12

aĉeti – vt купить

akvo – 1. вода; *dolĉa akvo* о пресная вода; *kuranta akvo* о проточная вода; *trinkebla akvo* о питьевая вода;

2. : *kolonja akvo* о одеколон

apud – предл. возле, близ, около, рядом с;

brando – водка, бренди

ĉio – всё; *ne ĉio brilanta estas diamanto* посл. не всё то золото, что блестит

de-nov-e – снова, сызнова;

doloro – боль

doni – vt дать; *doni la manon* по-дать руку; *doni la baton* нанести удар; *doni helpon* оказать помощь; *doni konsenton* дать согласие; *doni*

vojon дать дорогу; *doni koncerton* дать концерт; *doni signon* сделать знак; *doni apetiton* вызвать аппетит; *doni atenton* обратить внимание; *doni rifuĝejon* предоставить убежище

du-on-e – пополам

eksplodi – vn 1. взорваться;

2. перен. вспылить; разразиться; *li eksplod-is pro rido* он разразился

смехом, он чуть не лопнул от смеха; *la milito eksplod-is* вспыхнула война

fraŭlino – незамужняя девица; барышня, мадемуазель

glaso – стакан; *glas-o da suko* стакан сока

ĝemi – vn стонать, охать

heziti – vn +i колебаться, не решаться

ja – ведь, же; *vi ja scias* вы ведь знаете; *mi ja diris tion* я ведь сказал это; *revenu ja!* возвратись же!

kiom – сколько

klara – ясный; *klar-a ĉielo* ясное небо; *klar-a kapo* перен. светлая

kvankam – союз хотя; *kvankam li venis, li tamen restis malkontenta* хотя он пришёл, он всё же остался недоволен

larĝa – широкий, обширный

laŭ – предлог по, согласно, в соответствии с; *laŭ ordono* по приказу, в соответствии с приказом; *laŭ modelo* по образцу; *laŭ sia vojo* по своей дороге, своей дорогой; *laŭ*

propra opinio по собственному мнению; *laŭ siaj konvinkoj* согласно (или по) своим убеждениям

morti – vn умереть

plezuro – удовольствие

polico – полиция

porti – vt нести

pri-pens-i – vt обдумывать

ricevi – vt получить; *radio* принимать; *ricevi donacon* получить подарок; *ricevi kontentigon* получить удовлетворение; *ricevi nomon* получить прозвище; *ricevi malsanon* схватить болезнь

seĝo – стул

soifi – 1. vn хотеть пить, испытывать жажду; 2. vt жаждать (чего-л.); *soif-i venĝon* жаждать мести

soifo – жажда

sufiĉa – достаточный

tiom – столько, настолько; *tiom da akvo* столько воды; *tiom granda* настолько велик; *prenu tiom da greno, kiom vi povas porti* возьми столько зерна, сколько сможешь унести

trinki – vt пить

Ĉapitro 12.1

Bob duone malfermas la okulojn, ilin refermas, ilin malfermetas de-nove, ilin refermas, ĝemas, kaj finfine malfermas ilin tute larĝe.

"Donu al mi ion por trinki," li diras.

"Trinki? Kion vi deziras trinki?" demandas Tom.

"Ion ajn. Brandon. Donu al mi glason da brando."

"Kiel vi sentas vin?" diras fraŭlino Marta, la flegistino.

"La kapo doloras," Bob respondas ĝeme. "Mi petas vin, bonvolu doni al mi ion por trinki."

"Ĉu vi bonvolas iri," Tom petas la flegistinon, "kaj alporti al li glason da brando?"

La flegistino iom hezitas, sed fine kapjesas.

"Ĉu mi ankaŭ voku la policon?" ŝi diras. "Li ja ricevis baton, baton sufiĉe fortan, por ke li iĝu senkonscia. Laŭ mia opinio, tio pravigas, ke oni venigu la policon. Ĉu vi ne konsentas?"

"Ankaŭ akvon," diras Bob, antaŭ ol Tom trovas la tempon respondi al Marta. "Mi tre soifas. Mi trinkos brandon plezure, sed unue mi trinku akvon. Bonvolu alporti al mi tre grandan glason da akvo kaj iom grandan glason da brando."

"Jes. Estus saĝe voki la policon," Tom respondas al la flegistino.

Ĉapitro 12.2

"Se vi ne alportos al mi ion por trinki, mi iros mem," diras Bob. "Mi tre soifas. Vi ne povas imagi, kiom soifa mi min sentas. Mi tuj iros trinki akvon. Kaj poste mi iros aĉeti brandon. Ĉu oni povas ricevi brandon en la memserva restoracio?"

"Ne, tute ne," Marta respondas, "sed mi havas brandon en mia ĉambro. Mi alportos ĝin al vi. Aŭ venu mem, se vi povas. Ĉu vi povas stariĝi?"

"Mi povas," diras Bob, tre malrapide stariĝante kun la helpo de Tom kaj de la flegistino, "kvankam dolore."

Ili iras al ŝia ĉambro.

"Trinku tiom da akvo, kiom vi deziras," ŝi diras. "Kaj poste mi donos brandon al vi. Eksidu sur tiun seĝon, ĝi estas tre komforta, vi vidos."

Bob sidiĝas sur la seĝon, iom ĝemas, kaj ricevas grandan glason da akvo kun videble grandega plezuro. "Doloras al mi la kapo," li diras.

"Diru," petas Tom, "kio okazis. Ĉu finfine vi klarigos al ni? Ni estas ege scivolaj."

Bob pripensas iomete, trinkas iom da akvo, metas la manon al la kapo kun dolora esprimo survizaĝe, kaj fine respondas:

"Mi ne povus klarigi. Nenio estas klara. Mi estis tie apud Gerda. Mi aŭdis nenion, mi aŭdis neniun bruon. Kaj subite ĉio eksplodis en mia kapo kaj mi mortis."

Demandoj por ĉapitro 12

1. Kion Bob tuj deziras?
2. Kie oni povas trovi brandon?
3. Kion Bob trinkas unue?
4. Ĉu li povas bone klarigi, kio okazis?
5. Ĉu li aŭdis bruon?
6. Ĉu Bob vere mortis?

ĈAPITRO 13 (DEK TRI)

Слова для главы 13

absorbi – vt 1. поглощать, впитывать, всасывать, абсорбировать (*влугу и т.п.*); 2. перен. увлечь, поглотить, завладеть вниманием; *la laboro lin tute absorb-is работа его совершенно увлекла*

bedaŭri – vn, vt жалеть, сожалеть, быть огорченным; *bedaŭr-i la malŝparitan tempon (pri la malŝparita tempo) жалеть о потерянном времени*

centro – центр

daŭri – vn длиться, продолжаться

daŭr-ig-i – vt продлить, продолжить

ekzemplo – пример; *sekvi ekzempl-on следовать примеру*

feliĉa – счастливый

feliĉe – счастливо; к счастью; по счастью

forgesi – vt забыть

ĝentila – вежливый, учтивый

ĝoja – vn +i радоваться; *mi ĝoj-as vin vidi я рад вас видеть*

ĝojo – радость

hotelo – гостиница, отель

ie – где-то, где-нибудь

interesa – интересный, вызывающий интерес

interesi – vt интересоваться, вызывать интерес

internacia – международный, межнациональный, интернациональный

komenci – vt начать

kon-at-o – знакомый (*существит.*)

koncerni – vt затрагивать, касаться, относиться; *tio min ne koncern-as это меня не касается*

koncerne ...n – (*ion, iun*) в отношении (*чего-л., кого-л.*), по отношению к (*чему-л., к кому-л.*)

krome – кроме того

kutimi – vn иметь привычку, иметь обыкновение

kutimo – привычка

momento – момент, мгновение, миг; *kuranta moment-o текущий момент; (unu) moment-on! сию минуту!*

nacia – национальный

nacio – нация

nekonato – 1. незнакомец; 2. *mat.* неизвестное, искомое (сущ.)

perfekta – совершенный, безупречный

persono – 1. особа, лицо, личность, человек, персона; *ofica* person-o должностное лицо; *eminenta* person-o знатное лицо; 2. *грам* и *юр.* лицо; 3. *иск.* персонаж

peza – 1. имеющий вес; *aero estas pez-a* воздух имеет вес; 2. *прям., перен.* тяжёлый, *перен.* тяжкий;

preciza – точный, определённый; доскональный; *preciz-a difino* точное определение

proponi – *vt + i* предложить; *propon-i kandidaton* выдвинуть кандидата;

rajti – *vn* иметь право

rajto – право (*юридическое, моральное*); *civilaj rajt-oj* гражданские права; *voĉdona rajt-o* право голоса; *izbirlatelo* избирательное право; *rajt-o por laboro* право на труд; *rajt-o por ripozo* право на отдых; *uzi sian rajt-on* пользоваться своим правом

rakonti – *vt* рассказать

ridi – *vn* смеяться; *rid-i de la tuta koro* смеяться от всего сердца;

rid-et-i – *vn* улыбаться

rimarki – *vt* заметить

simila – (*al io, al iu*) похожий (*на что-л., на кого-л.*), подобный (*чему-л., кому-л.*), сходный (*с чем-л., с кем-л.*); *simil-aj trianguloj* подобные треугольники

stulta – глупый, дурной, тупой, бестолковый; дурацкий

ŝofori – *vn* управлять машиной

ŝoforo – шофёр

teatro – театр

vojo – дорога, путь; *cirkla voj-o* круговая дорога; *ŝosea voj-o* шоссе; *grunda voj-o* грунтовая дорога, просёлочек; *planeda voj-o* путь движения планеты; *bonan voj-on!* счастливого пути!; *Lakta voj-o* астр. Млечный Путь

Ĉapitro 13.1

La vojo ŝajnas longa, kiam oni silentas la tutan tempon. Linda estas parolema; krome, ŝi deziras ricevi informojn pri sia stranga kunulo; ŝi do tute ne ŝatas tiun longan silentadon. Kial ne provi denove? Ŝi decidas, ke ŝi rekomencos paroli. Se li ne ŝatos, nu, li esprimos sian malŝaton, kaj ili plu veturos senvorte, kaj la vojo plu ŝajnos longega.

"Vi diris...", ŝi komencas, ne sciante, kiel ŝi finos, sed feliĉe ideo tuj venas: "Vi diris, ke vi havas zorgojn. Nu, ofte oni sentas sin pli bone, kiam oni esprimas siajn zorgojn al iu."

"Vi estas scivolema, ĉu ne? Nu, mi ne volas esti malafabla kun tiel bela knabino, kiel vi. Pardonu, se mi ne montras min pli amikiĝema. Sed miajn zorgojn mi ne povas klarigi."

"Ĉu vi estas certa? Oni ofte imagas, ke afero estas neebla, ĉar oni ne scias, kiel komenci, sed..."

"Ne. Kiom koncernas min, ne estas tiel. Mi ne povas rakonti pri miaj zorgoj, ĉar ili koncernas personojn, pri kiuj mi ne rajtas paroli. Oni devas esti diskreta, ĉu ne? Ĉu vi ŝatus, ke viaj amikoj rakontu ĉion pri vi al nekonato?"

"Kompreneble ne. Mi bone komprenas vin. Fakte, mi ne estas speciale scivola. Mi komencis diri tion nur, ĉar mi trovis la silenton peza kaj la vojon pli kaj pli longa. Sed mi tute ne volus maldiskreti."

"Estas fakto, ke oni kutime interparolas, kiam oni veturas kune. Mi verŝajne ne estis tre ĝentila, lasante tiun silenton daŭri kaj daŭri pli kaj pli peze por vi. Mi eĉ ne rimarkis, ke silento estiĝas kaj daŭras. Mi estis absorbata de miaj pensoj, de miaj zorgoj, kaj ankaŭ de la vojo. Oni devas atenti la vojon, kiam oni ŝoforas, ĉu ne? Strange, kvankam vi estas tre bela kaj sidas tuj apud mi, plej proksime al mi, mi tamen forgesis pri vi. Nur ekzistis por mi la vojo en miaj okuloj, kaj la zorgoj en mia kapo."

"Ĉe mi okazis la malo. Mi daŭre pensis pri vi. Mi rimarkis, ke vi ne aspektas tre ĝoje. Vi ŝajnis malfeliĉa. Mi min demandis, ĉu mi povus helpi. Vi ja tre afable konsentis min veturigi. Mi sentas min danka.

Mi volus redoni al vi similan servon. Mi opiniis, ke se mi helpas vin vortigi vian malĝojon, tio eble senpezigos vin, kaj mi estos kontenta agi helpe. Eble estas stulte, sed mi ĉiam deziras feliĉigi la homojn."

Ĉapitro 13.2

"Vere, vi estas tre bonkora. Mi ege bedaŭras, ke mi ne povas jesi al via propono. Sed, kiel mi jam diris, miaj zorgoj koncernas aferojn, pri kiuj mi ne rajtas rakonti. Nu, jen ni alvenas. Kie vi deziras, ke mi lasu vin?"

"Kien precize vi iras? Kie vi haltos? Kie vi lasos la aŭton? Vi povus lasi min tie. Estos plej facile por vi."

"Ĉiam scivola, ĉu ne? Vi ŝatus scii, kien mi iras," li diras ridante, dum Linda sentas sin ruĝiĝi, ĉar similan rimarkon ŝi tute ne atendis. Dum momento, ŝi ne scias, kiel respondi. Ŝi sentas sin stulta.

"Tute ne," ŝi fine diras, malvere. "Kien vi iras, tio tute ne interesas min. Mi proponis tion nur, ĉar tio ŝajnis plej facila. Sed se ĝenas vin, ke mi scios, vi povas lasi min ie ajn en la centro. Ekzemple ĉe la Internacia Hotelo, aŭ ĉe la Granda Teatro. Ĉiaokaze, mi treege dankas vin kaj mi facile trovos mian vojon. Jen. Tie ĉi estas perfekte. Koran dankon, kaj ĝis revido, kara sinjoro."

"Ĝis revido, kara spionino!"

La aŭto forveturas, kaj Linda ne povas forturni la okulojn de ĝi. Kara spionino, vere! Kion li volis diri? Ĉu li suspektus? Nia kompatinda Linda ne scias, kion pensi.

Demandoj por ĉapitro 13

1. Kie sidas Linda?
2. Kial ŝi volas paroli kun la blondulo?
3. Ĉu la blondulo volas klarigi siajn zorgojn?
4. Kiel Linda klarigas sian scivolon?
5. Kien precize veturas la blondulo?
6. Kie nun staras Linda?
7. Kion ŝi timas vidante la forveturantan aŭton?

ĈAPITRO 14 (DEK KVAR)

Слова к главе 14

aero – воздух; *en libera aer-o na sveжем воздухе*

brako – 1. рука (вся); *brak-o en brak-o, brak-o sub brak-o рука об руку*; 2. тех. ручка, рукоятка

domo – дом; здание; изба

esperi – vt надеяться, уповать

fantomo – призрак, привидение, фантом

fenestro – окно; *montra fenestr-o витрина*

fenestr-o-kovr-il-o – ставень, ставня (= ŝutro)

hor-o – час; *kioma estas hor-o? который час? je la kvina hor-o в пять часов*

humuro – юмор

iam – когда-то, когда-нибудь

infano – ребёнок, дитя

kampo – поле; *sekala kamp-o ржаное поле; batala kamp-o поле битвы; kamp-o de agado поле деятельности*

kanti – vt петь; перен. воспевать

kovri – vt накрыть (*сверху*), укрыть; *tero kovr-ita de neĝo земля, покрытая снегом*

krii – vn кричать; *kri-i pro doloro кричать от боли*

kuri – vn бежать; *nubo- kur-as sur la ĉielo облака бегут по небу*

kuraĝa – смелый, храбрый, отважный

kuraĝo – смелость, храбрость, отвага

laca – усталый, утомлённый

laŭta – громкий; *laŭt-a rido* громкий смех

libera – свободный, вольный, независимый; незанятый; беспрепятственный; *en liber-a aero* на вольном воздухе; *sub liber-a ĉielo* под открытым небом; *liber-a popolo* свободный народ; *liber-a loko* свободное (незанятое) место

lito – кровать, постель; ложе

ludi – 1. *vt* играть (во что-л., на чём-л.); *lud-i kartojn* играть в карты; *lud-i harpon* (или *per harpo*, *sur harpo*) играть на арфе; *lud-i rolon* играть роль; 2. *vn* играть, игратьсь; *lud-i kun kato* играть с котом

lumo – свет; *elektra lum-o* электрический свет

mal-antaŭ – предлог позади, за; *mal-antaŭ la domo* позади дома, за домом

marŝi – *vn* маршировать; ходить, шагать; *marŝ-i takte* идти в ногу; *marŝ(u)!* марш!; *parade marŝ-i* идти церемониальным маршем

monto – гора

movi – *vt* двигать, передвигать, приводить в движение; шевелить

muskolo – анат. мышца, мускул

nek... nek... – союз ни; *nek fiŝo nek viando* ни рыба ни мясо; *mi ne renkontis Aleĉjon*, *nek lian fraton* я не встретил ни Саши, ни его брата

nenie – нигде; *nenie mi povis ĝin trovi* нигде я не мог это найти

patro – отец

patrino – мать

plendi – *vn* (kontraŭ iu, pri io) жаловаться, сетовать (на кого-л., на что-л.)

plori – *vn* плакать

pura – 1. чистый, свободный от примесей; ясный, прозрачный; *pur-a oro* чистое золото; *pur-a akvo* чистая вода; *pur-a ĉielo* ясное небо;

2. чистый, незапятнанный; безукоризненный; *pur-a konscienco* чистая совесть; *pur-a knabino* непорочная девушка; *pur-a prononco* безукоризненное произношение; *pur-a vero* чистая правда

roko – 1. скала, утёс 2. муз. рок (музыка) (= rokmuziko)

si·n·sekv·e – последовательно (один за другим)

situacio – ситуация; положение (общественное); *politika situaci-o* политическое положение; *klarigi la situaci-on* объяснить обстановку

soni – *vn* звучать, производить звуки

suno – солнце; *leviĝi kun la sun-o* вставать с солнцем; *nenio nova sub la sun-o* ничего нового под солнцем; *loko sub la sun-o* место под солнцем; *la makuloj de la sun-o* пятна на Солнце

ŝlosi – *vt* запереть

ŝlos-il-o – разн. ключ

ŝtono – камень

varma – *прям., перен.* тёплый, горячий; *varm-a klimato* тёплый климат; *varm-a akcepto* тёплый приём

vek-i – *vt* будить, пробуждать; *vek-i infanon* будить ребёнка; *vek-i intereson* пробуждать интерес

voĉo – 1. голос; *forta voĉ-o* громкий голос; *soprana voĉ-o* сопрано; *voĉ-o de prudento* голос разума; 2. голос, мнение; *decida voĉ-o* решающий голос; *plimulto de la voĉ-oj* большинство голосов.

Ĉapitro 14.1

"Kie diable mi troviĝas?" diris al si Gerda, kiam ŝi vek-iĝis. Ŝi kuŝis sur lito – sur malkomforta, tro mallarĝa lito – en ĉambro nekonata, en domo nekonata.

Mankis al ŝi forto, kaj ŝia tuta korpo iom doloris; ŝi estis laca, kvazaŭ ŝi estus laborinta multajn horojn sinsekve en la kampoj, kvazaŭ ŝi estus movinta pezajn rokojn kaj ŝtonojn dum multaj kaj multaj tagoj, sen eĉ horo da dormo, kvazaŭ ŝi estus marŝinta dum multaj kaj multaj semajnoj sur malfacila monta vojeto. Unuvorte, ŝi estis lacega, kaj ŝajnis al ŝi, ke ĉiuj muskoloj de ŝia korpo plendas pri troa laboro, nehome peza, nehome malfacila, nehome laciga.

Kaj tamen ŝi sciis, ke ŝi faris neniun korpan laboron; ŝi sentis sin malĝoja; ŝiaj okuloj malsekiĝis; ŝi ploris.

Ne estis multe da lumo en la ĉambro. Kvankam ŝi sentis sin tiel laca, tiel senforta, scivolo pri la situacio tamen superis ŝian deziron plu kuŝi. Ŝi sekigis siajn okulojn kaj ellitiĝis. Ŝi iris al la eta fenestro, esperante malfermi la dikajn fenestrovriilojn, kiuj malhelpis la envenon de lumo. Ŝi ankaŭ esperis, ke ŝi vidus la sunon. Krome, estis tre varme en la ĉambro, kaj estus saĝe malfermi la fenestron por enlasi iom da pura aero. Sed ŝi ne sukcesis. Io malhelpis, ke tiu malnova fenestro moviĝu.

Ŝi iris al la pordo; ĝi estis ŝlosita, kaj ŝlosilo nenie videblis.

La ĉambro estis malbela, ne tre pura. Apud la muro staris tablo kaj seĝo. Ŝi sidiĝis sur la seĝon, metis la brakojn sur la tablon, la kapon

en la manojn, kaj ploris. "Enŝlosita mi estas," ŝi pensis. "Oni enŝlosis min!"

Antaŭe ŝi ne multe pensis pri la plezuro esti libera. Liberi estis io perfekte natura: ŝi iris, kien ŝi deziris, sen iu ajn malhelpo, kaj tiu libereco ŝajnis rajto evidenta. Kaj nun oni malliberigis ŝin malantaŭ ŝlosita pordo. Ŝi, kiu tiom ŝatis ĝoji, ridi, kanti, kiu tiom ŝatis ludi kaj promeni sub la suno, nun ne plu trovis en si la humuron, kiu tiom ofte helpis ŝin en la malfacilaj horoj de la vivo. Ŝi ne povis vidi la eksteran sunon, kaj same en ŝia koro ne plu lumis la kutima suno de ĝojo.

Ĉapitro 14.2

Kaj jen subite ŝi reagis: ŝi iris al la pordo kaj ĝin batis kun plej granda forto; ŝi faris timigan bruon, sed nenio okazis. Ŝi vokis pli kaj pli laŭte, kriis, kriegis, samtempe piedbatante la pordon, sed venis neniu respondo, neniu reago. Senespera, ŝi revenis al la lito kaj rekuŝiĝis, pli laca ol iam ajn. Dum multaj horoj ŝi restis tiel, kuŝe, kaj fine, tro laca, ŝi ekdormis.

Vekis ŝin infana voĉo; ĝi venis el iu alia ĉambro, en la sama domo, tute certe; ĝi diris: "Neniam diru nek al via patro nek al via patrino, ke ni venis en la forlasitan domon. Estas malpermesite ludi ĉi tie. Se ili scius..." Alia voĉeto respondis: "Mi neniam diros. Nek al mia patro, nek al mia patrino. Ne havu zorgojn. Neniam oni scios, ke ni venis ludi ĉi tie."

Gerda diris: "Infanoj, ĉu vi aŭdas min?" Ŝia koro batis espere.

"Iu parolis," sonis unu el la infanvoĉoj, sed aŭdeble la knabo ne parolis al Gerda, nur al sia kunulo. "Ĉu vi aŭdis?"

"Estis kvazaŭ voĉo de virino," diris la alia.

"Infanoj, venu, helpu min, mi estas mallibera, oni ŝlosis la pordon, mi estas enŝlosita, venu, mi petas, mi petegas, liberigu min, "Gerda plu petegis. Sed la reago de la infanoj estis plej senkuraĝiga.

"Venu!" kriis unu. "Estas fantomo!"

"Vi pravas," la dua respondis, "oni ĉiam rakontis pri fantomo en ĉi tiu forlasita domo. Fantomino, oni diris, kaj la voĉo estis ina. Ni rapide forkuru!"

"Mi timas," ankoraŭ diris la unua, dum la bruoj klarigis al Gerda, ke la du knaboj forkuras kaj lasas ŝin sola, sola, sola...

Demandoj por ĉapitro 14

1. Ĉu Gerda sciis, kie ŝi estas?
2. Kiel aspektis la ĉambro, en kiu Gerda kuŝas?
3. Kial Gerda estis lacega?
4. Ĉu ŝi ŝatis sian malliberecon?
5. Kiel ŝi provis liberiĝi?
6. Kio vekis ŝin?
7. Pri kio la infanoj parolis?
8. Kial la infanoj ne helpis ŝin?
9. Kun kiu Gerda estis post la forkuro de la infanoj?

ĈAPITRO 15 (DEK KVIN)

Слова для главы 15

cent – сто

ĉefa – главный, старший, высший; основной; ведущий; решающий

ĉokolado – шоколад

dek – десять

dek kvar – четырнадцать

dekstra – правый

maldekstra – левый

dolĉa – сладкий; сладостный; приятный (*na vid, na slux*); *dolĉ-a akvo* пресная вода

flanko – сторона, бок; борт; склон (*горы*); воен. фланг; *dorsa flank-o* изнанка; *flank-o ĉe flank-o* бок о бок

frue – рано; *pli fru-e* раньше

hieraŭ – наречие вчера

kvar – четыре

kvardek – сорок

kvardek kvar – сорок четыре

magazeno – 1. магазин; *universala magazin-o* универсальный магазин; *nutraĵa magazin-o* продуктовый магазин; 2. магазин (*в оружию*)

mateno – утро

meblo – мебель (*предмет мебели*)

nazo – нос

pano – хлеб; *blanka pan-o* белый хлеб; *bruna pan-o* чёрный хлеб;

sekala pan-o ржаной хлеб; *freŝa pan-o* свежий хлеб; *malfreŝa pan-o* чёрствый хлеб

papero – бумага; *ĵurnala paper-o* газетная бумага; *sorba paper-o* промокательная бумага; *karbona paper-o* копировальная бумага; *higiena paper-o* туалетная бумага

plani – vt планировать

plano – разн. план

plena – 1. полный, наполненный; *plen-a buŝo* полный рот; *taso plen-a de teo* чашка полная чаю; *kun plen-a rajto* с полным правом; *plen-a vortaro* полный словарь; 2. абсолютный, целый, сплошной; весь; *plen-a luno* полнолуние; *plen-a tago* весь день; *plen-a sensencaĵo* абсолютная бессмыслица

poŝto – почта

raporti – vt, vn (*ion al iu = al iu pri io*) докладывать, рапортовать (*кому-л. о чём-л.*); vn отчитываться (*о чём-л.*); vn вести репортаж

sako – мешок, сумка; *dorsa sak-o* рюкзак; *vojaĝa sak-o* саквояж; *fela sak-o* бурдюк (= *sakfelo*); *dorma sak-o* спальный мешок

speco – вид, разновидность, сорт, порода

sporto – спорт; *praktiki sport-on* заниматься спортом

strato – улица

ŝanco – шанс, случай, удача; вероятность, возможность; *profiti la ŝanc-on* воспользоваться случаем; *malmultaj ŝanc-oj* мало шансов; *kia ŝanc!* какая удача!

tasko – задача, задание; *doni task-on por hejma laboro* дать задание на дом

teo – чай; *infuzi te-on* заварить чай

vendi – vt продать

Ĉapitro 15.1

"Bonan matenon, ho plej bela, ĉu vi bone dormis?"

"Bonan matenon, Tom. Mi ne dormis tre multe. Kaj vi, ĉu vi dormis kontentige?"

"Perfekte, kara, perfekte. Sed diru do al via plej fidinda amiko, kial vi ne sufiĉe dormis."

"Ĉu ne estas klare al vi? Mi tro pensis. Mi pensadis tutnokte pri ĉio, kio okazis hieraŭ."

"Estas fakto, ke mi ne revidis vin hieraŭ, post kiam mi eliris kun Bob por okupiĝi pri Gerda. Ni lasis vin en la memserva restoracio kun la tasko observi la blondulon. Kiam mi revenis, vi estis for. Kien vi iris? Ĉu vi faros al mi precizan raporton?"

"Kun plezuro, sed ankaŭ vi raportos al mi poste, ĉu ne? Nu, mi veturis al la urbocentro kun tiu junulo. Mi rakontis al li, ke io fuŝa okazis al mia aŭto, kaj mi petis lin min veturigi. Li hezitis, sed fine decidis jese. Mi deziris lin paroligi, por ekscii pri li kiel eble plej multe, sed mi ne sukcesis. Ni diris unu al la alia nur tre banalajn aferojn."

"Ĉu vi almenaŭ scias, kien li iris en la urbo, laŭ kiuj stratoj, al kiu domo?"

"Atendu. Mi rakontos ĉion. Por ke mia peto ŝajnu natura, mi petis lin lasi min en la centro. Li lasis min ĉe la dekstra flanko de la Granda Teatro, kaj li veturis plu. Mi ne sciis, kion fari. Mi promenis en la

urbo, pensante, ke mia ideo ne estis tiel bona: mi eksciis nenion pri li, kaj troviĝis sen aŭto en la mezo de la urbo. Fakte, mi sentis min iom stulta. Mi promenis de strato al strato, provante elpensi planon, kaj jen subite mi vidas lin eliri el la poŝtofiĉejo. Mi estis nekredeble bonŝanca. Imagu! Se mi estus troviĝinta naz-al-naze kun li ĝuste kiam li eliris el la poŝtofiĉejo...! Sed mi vidis lin sufiĉe frue por min kaŝi."

Ĉapitro 15.2

"Feliĉe, ke vi vidis lin sufiĉe frue!"

"Kiel mi diris: mi estis bonŝanca, mi vidis lin ĝustatempe. Nu, li iris piede, kaj mi decidis lin sekvi. Ĉu vi konas tiun grandan magazenon, kiu vendas kvardek malsamajn specojn de pano kaj ĉiaspecajn ĉokoladojn kaj aliajn dolĉaĵojn? Sur la maldekstra flanko de la strato, kiu iras al la Ĉefa Sportocentro. Estas granda vendejo de mebloj apude. Nu, ne gravas, ĉu vi konas aŭ ne. Li eniris tiun panejon, aŭ tiun dolĉaĵvendejon, aŭ tiun... nu... tiun pan- kaj dolĉaĵvendejon, kaj eliris post minuto portante paperan sakon, kiu aspektis plenplena. Ŝajnis, ke li aĉetis la tutan magazenon. Mi devas diri, ke ili vendas tre bonajn aĵojn en tiu ejo. Mi, kiu tiom ŝatas ĉokoladon kaj dolĉaĵojn, ofte irus tien kaj aĉetus multon, se mi ne timus dikiĝi. Nu...e... kion mi rakontis?"

"Vi raportis pri via spiona sekvado, sed vi devojiĝis de la ĉefa vojo de via raporto al flankaj konsideroj pri pano kaj ĉokolado. Fakte, ĉu vi deziras iom pli da pano? Kion vi trinkas ĉi-matene? Teon, mi vidas. Ĉu vi ŝatus, ke mi replenigu vian tason?"

"Jes, dankon. Mi plezure trinkos plian tason da teo. Dankon, Tom, kara. Nu, do..."

Demandoj por ĉapitro 15

1. Kun kiu parolas Tom?
2. Ĉu ŝi bone dormis?
3. Ĉu Tom raportas unue?
4. Ĉu ŝi sukcesis paroligi la blondulon en la aŭto?
5. Kie ŝi poste vidis lin?
6. Kion la blondulo aĉetis?
7. Kial Linda ofte irus al la vendejo por multon aĉeti?
8. Kial ŝi tamen ne faras tion?
9. Kion trinkis Linda?

ĈAPITRO 16 (DEK SES)

Слова для главы 16

aĉa – скверный, отвратительный, дрянной, презренный, мерзкий
atmosfera – 1. атмосфера; 2. перен. обстановка (= *etoso*); *konfida atmosfera* обстановка взаимного доверия
bonkora – добрый, добросердечный; благожелательный, благо-склонный
bruna – коричневый, бурый; гнедой (о лошади); *brun-a karbo* бурый уголь
biero – пиво
fin-fin-e – в конце концов, наконец-то
flugi – *vn* лететь
fojo – раз; *per unu fojo* за один раз; *lastan fojo* в последний раз
furioza – неистовый, яростный, разъярённый, бешеный, буйный
gratuli – *vt* (*pri, al, okaze de io*) поздравить (с чем-л.); *gratul-i al la festo de Unua de majo* поздравлять с праздником Первого мая
grupo – группа; воен. отделение
hundo – собака (вообще, без указания пола); пёс
je – предлог, употребляемый, когда никакой другой предлог не подходит по смыслу: 1. после прилагательного: *plena je zorgoj* полон забот; *riĉa je brutoj* богат скотом; *kripla je la dekstra kruro* хромой на правую ногу; 2. после глаголов: *veti je dek rubloj* поспорить на десять рублей; *malsani je gripo* болеть гриппом; *preni je mano* взять за руку; *kredi je Dio* верить в Бога; 3. для выражения времени суток: *je la tria*

(ного) в три часа; 4. для выражения меры: *larĝa je kvin metroj* шириной в пять метров; *pli alta je kapo* выше на голову
ĵus – только что; *li ĵus venis* он только что пришёл
kato – кошка (вообще, без указания пола), кот
kelnero – официант, кельнер, бармен
kia – какой; *kia bruo!* какой шум!; *kia-n uniformon li portis?* какой мундир он носил?
koko – петух
koloro – цвет, окраска; колорит; масть (в картах); тембр (звука); *prezenti ion en roz koloro* представить что-л. в розовом свете
krom – предлог кроме
kuko – пирог, пирожок; *kazea kuko* ватрушка
kune – предлог с; *resti kun la patro* остаться с отцом; *la kuraĝo kreskas kune kun la danĝero* посл. отвага растёт вместе с опасностью; *kompari kun io* сравнить с чем-л.; *fermi pordon kun bruo* закрыть дверь с шумом; *renkontiĝi kun la amiko* встретиться с другом
kvin – числ. пять
manĝi – *vt* есть, кушать
menuo – меню
mil – тысяча
milito – война; *liberiga milito* освободительная война; *patruja (или patria) milito* отечественная война; *civita milito* гражданская война
milit·servo – военная служба

muziko – музыка
naŭ – числ. девять
noti – *vt* пометить, отметить; сделать заметку
numero – номер
ok – числ. восемь
plafono – потолок; перен. предел возможностей
pseŭda – ненастоящий, мнимый, придуманный, ложный
reala – реальный, действительный; истинный, верный
rompi – *vt* 1. (с)ломать, разбить; *romp-i tason* разбить чашку; *romp-i la femuron* сломать бедро; 2. прервать; нарушить; порвать; *romp-i traktojn* прервать переговоры; *romp-i promeson* нарушить обещание; *romp-i leĝon* нарушить закон; *romp-i edziĝon* расторгнуть брак; *romp-i amikecon* порвать дружеские отношения; 3. испортить; *la vojo estas romp-ita* дорога испорчена, дорогу развезло
salato – кул. салат (кушанье); перен. мешанина
soldato – солдат; рядовой; воин
supo – суп; *beta supo* борщ; *brasika supo* щи
telero – тарелка; *teler-o da supo* тарелка супа; *plata teler-o* мелкая тарелка; *profunda teler-o* глубокая тарелка; *pesila teler-o* чаша весов
tri – числ. три
turka – турецкий
vesti – *vt* одеть (тж. перен.); обуть; *vest-i al si la piedojn* обуться

Ĉapitro 16.1

"Kie mi estis en mia raporto? Ha jes! Mi memoras. Li eliris el tiu vendejo kun papera sako plena je dolĉaĵoj."

"Eble estis ĉefe pano."

"Prave, eble pano. Ĉiaokaze, jen mi ekvidis lian aŭton, kiu staris flanke de la strato. Mi pensis: nun li forveturos aŭte, kaj mi ne plu povos sekvi lin. Sed ne. Li nur iris porti tiun sakon al la aŭto, ĝin metis en ĝin, reŝlosis la aŭtopordon, kaj plu piediris. Nur tiam mi havis la ideon noti la numeron de lia aŭta numerplato. Mi do eksekvis lin plu. Li paŝis sur la dekstra flanko de la strato, kaj mi sekvis iom malproksime sur la maldekstra flanko."

"Ĉu li rimarkis, ke vi lin sekvas?"

"Certe ne. Subite, li eniris restoracion. Mi hezitis: ĉu ankaŭ mi eniru? Aŭ ĉu mi tro riskos, ke li vidos kaj rekonos min? Unuflanke, mi deziris spioni lin. Aliflanke, la risko, ke li rekonos min, estis reala, kaj min ĝenis. Dum mi staris tie hezitante, eniris la restoracion grupo da soldatoj, eble ok aŭ naŭ, junaj viroj, kiuj militservis, videble. Dum ili eniris kaj la pordo estis malfermita, mi vidis, ke la restoracio estas granda kaj plena je homoj. Mi sekvis la ok aŭ naŭ soldatojn kaj trovis sidlokon ne tre videblan de la loko, kie mia blondulo ĵus eksidis."

"Li do estas via blondulo, ĉu?"

"Ne parolu malsaĝe. Vi perfekte scias, kion mi volas diri. Estis turka aŭ pseŭdoturka restoracio, kun stranga muziko kaj strangaj vestaĵoj. La kelneroj estis vestitaj per t.n. (=tiel nomataj) naciaj vestoj multkoloraj. Mi manĝis bonegan supon, sed poste ion, pri kio mi ankoraŭ nun min demandas, ĉu estis pecoj el hundo aŭ kato. Certe ne estis kokidaĵo, sed krom tio mi havas neniun certecon. Ankaŭ la salato estis tre bona, sed la kuko estis treege dolĉa, tro dolĉa por mi, kaj same la turka kafo; ĝi estis nekredeble plena je sukero, kaj mi manĝis tiom da kafpulvoro, kiom mi trinkis da kafo."

"Mi miras pri la grava loko, kiun konsideroj pri manĝo kaj trinko okupas en via spionraporto. Mi atendis aventurojn, sed venas ĉefe menuoj."

Ĉapitro 16.2

"Ne ridu pri mi, aŭ mi ne daŭrigos la rakonton. Okazis io. Du el la soldatoj estis furiozaj, ĉar la kelnero ne volis porti al ili bieron. Ili faris bruegon, kriegis, kriaĉis, la aliaj provis ilin silentigi, kaj finfine speco de milito komenciĝis inter ili. Ili ekbatis unu la alian kun rimarkinda forto. Subite, jen unu telero flugis tra la aero, poste du, tri, kvar, kvin aliaj teleroj, unu taso eĉ flugis ĝis la plafono..."

"Kia ĝojo! Kia plezuro! Kiajn perfektajn amikojn vi trovis!"

"Ĉefe, kia bruo! Ŝajnis, ke ili rompas mil glasojn samtempe, dum cent viroj kune kriaĉas, kaj dek muzikistoj provas kune superi la bruon de la telera milito."

"Tre bela atmosfero, ĉu ne? Mi gratulas vin. Estis kuraĝe resti tie."

"Jes. Kia vivo! Cetere, mi estas kuraĝa, ĉu vi neniam rimarkis?"

"Mi ne konas vin sufiĉe, sed via kuraĝo ne mirigas min. Bela, kuraĝa, riskema, aventurema, bonkora: vi estas la perfekta virino. Sed pri via perfekteco ni havos aliajn okazojn paroli. Kio okazis post la telera, glasa kaj turkakafa milito?"

"Mi rimarkis tre bedaŭrindan aferon, nome, ke la blondulo ne plu troviĝas en la restoracio. Li certe foriris, dum mi tiom interesiĝis pri la intersoldata milito. Mi vere bedaŭras mian mankon de observemo. Sed kion fari? Bedaŭri ne helpas, Mi fuŝis mian taskon. Mi provos ne fuŝi ĝin alifoje."

"Nu, prave, estas tre bedaŭrinda afero. Eĉ se nur ĉar ĝi montras, ke vi tamen ne estas plene perfekta. Sed mi almenaŭ ĝojas pri unu afero: vi fakte ne tiom interesiĝis pri via blondulo. Do eble vi pravas, eble li ne estas via blondulo, eble vi tamen preferas vian karan brunharan amikon Tom."

"Eble, eble. Sed ĉu vi vere scias, kial mi forturnis miajn okulojn de tiu blondulo, kvankam mi antaŭe decidis plej multe informiĝi pri li?"

"Nu, verŝajne ĉar..."

"Ĉar unu el tiuj junaj soldatoj estis tiel bela viro!"

Demandoj por ĉapitro 16

1. Kion faris la junulo, post kiam li eliris el la vendejo?
2. Kien li subite eniris?
3. Kial Linda hezitis sekvi lin tien?
4. Kiel aspektis la restoracio?
5. Kion manĝis Linda?
6. Kion faris la soldatoj?
7. Kia estas Linda?
8. Kio estas Linda?
9. Kion rimarkas Linda post la telera milito?

ĈAPITRO 17 (DEK SEP)

Слова для главы 17

aperi – *vn* появи́ться, возникнуть; выходить (об издании); оказаться

dek·sep·a – семнадцатый

dua – второй

edzo – муж, супруг

edz·in·o – жена, супруга

frato – брат

frat·in·o – сестра

gardi – *vt* охранять, стеречь, караулить; беречь, хранить

sin gardi – остерегаться, беречься, быть осторожным; *gard-u vin! беречь-сись!*

si·n·gard·a – осторожный= *si·n·gard·em·a*

historio – история

honesta – честный, порядочный

ia – какой-то, какой-нибудь

jaro – год; *la jar-o 1973 1973-й год*

jar·cent·o – век, столетие

kapti – *vt* ловить, поймать, схватить; *kapt-i fiŝon ловить рыбу;*

kapt-i je mano схватить за руку;

kapt-u lin! держи его!, хватай его!

konduki – *vt* вести, приводить; проводить; *konduk-i infanon vesti ребѣнка; konduk-i aĵton vesti ав-*

томобиль (= stiri); konduk-i kurenton проводить ток (= kondukti)

kontroli – *vt* проверить, контролировать

krimo – преступление, злодеяние

kvara – четвёртый

lasta – последний; *li estis la last-a on был последним; la last-a vorto de juĝato последнее слово подсудимого*

marko – марка; метка (*тж. инф.*); клеймо; *fabrika mark-o фабричная марка*

mono – деньги

motivo – 1. мотив, повод; 2. муз. мотив

plaĉi – *vn +i* нравиться; *al mi plaĉ-as мне нравится*

preskaŭ – *наречие* почти, почти что, чуть не; *mi preskaŭ falis я чуть не упал*

pro – *предлог* из-за (*по причине*); за, ради; *pro manko de tempo из-за недостатка времени; pro tio из-за того, потому; pro Kristo ради Христа*

problemo – проблема; задача (*школьная, шахматная и т.п.*); *grava socia problem-o важная об-*

щественная проблема; solvi problem-on решить задачу

riĉa – богатый; *перен.* обильный; *riĉ-a rikolto обильный урожай; riĉ-atero плодородная почва*

rolo – *разн.* роль; *muta rol-o роль без слов; grava rol-o ведущая роль*

sep – числ. семь

serĉi – *vt* искать

solvi – *vt* 1. решить; *solv-i problem-on решить задачу; solv-i enigton отгадать загадку; solv-i intrigon распутать интригу; 2. хим. растворить; solv-i salon en akvo растворить соль в воде; 3. мед. рассасывать, вызывать рассасывание*

suko – сок; *stomaka suk-o желудочный сок*

ŝtele – воровски, крадучись, украдкой

ŝteli – *vt* (у)красть, (с)воровать, похитить

tipo – *разн.* тип; лит. образ, типаж

tria – третий

uzi – *vt* использовать, употреблять

Ĉapitro 17.1

"Sed kial, kial, kial?" diris la policano preskaŭ krie al sia edzino, kiu estis lia plej helpema kunlaboranto. "Diru al mi kial, kaj mi solvos la problemon. Oni ne kaptas homon por la simpla plezuro travivi aventuron! Ŝi ne estas riĉa. Ne kun la espero ricevi monon ili ŝin kaptis. Ŝi ĉiam vivis plej trankvilan, honestan vivon. Do, ne ĉar ŝi enmiksiĝis sin en iun kriman agadon ili ŝin kaptis. Pro kio do? Por kio?"

"Ŝi instruas, vi diris al mi. Kion do ŝi instruas? Kio estas ŝia fako?"

"Ŝi instruas historion, sed ŝi estas specialisto pri la sekretaj lingvoj de la deksepa kaj dekoka jarcentoj."

"Pro tio verŝajne ŝi malaperis, sed ni ne trovos la motivon uzante nur nian imagon. Ni prefere uzu la faktojn. Ni provu kunmeti ilin, rekunmeti la sinsekvon de la okazaĵoj. Kiel la afero komenciĝis?"

"Ni ne scias multon. Mi raportu jene. Du gestudentoj – Tom kaj Linda – rimarkis, ke alta blondulo metas ion en la tason de Gerda. Ili rimarkis pro lia kaŝa, ŝtela maniero agi. Iom poste, Gerda eliras el la memserva restoracio tra la pordo koridora. Tuj poste aŭdiĝas bruo, kvazaŭ iu falus. Bob, kiu aliĝis al Tom kaj Linda intertempe, eliras kune kun Tom. Ili trovas Gerdan en la koridoro: ŝi kuŝas senkonscia. Tom foriras serĉe al helpo, dum Bob gardas la junan profesorinon. Kiam Tom revenas kun la flegistino, Gerda malaperis, sed ĉi-foje Bob estas senkonscia, batita al-kape. Intertempe la blondulo eliris tra la alia pordo de la memserva restoracio, kaj sekvis Linda. Ŝi sukcesas kunveturi en lia aŭto, sed ne sukcesas igi lin diri ion

Ĉapitro 17.2

"Ĉu la aŭto estis lia? Ĉu ne estis ŝtelita veturilo?"

"Ne. Verŝajne li ne suspektis, ke iu suspektos ion. Kiam ŝi petis, ke li veturigu ŝin, tio al li ne plaĉis, sed li verŝajne opiniis, ke estos eĉ pli suspekta malakcepti ŝin."

"Vi do scias, kiu li estas, ĉu ne?"

"Jes, ni kontrolis. Estas la frato de fraŭlino Marta, unu el la universitataj flegistinoj, tiu, kiun Tom venigis."

"Interese! Plej interese! La gefratoj eble kunlaboras en iu malhonesto agado. Kion ili respondas al via demandado pri tiuj strangaj okazaĵoj?"

"La flegistino nur rediras la samon, kiel Tom. Kaj la blondulon ni ankoraŭ ne pridemandis."

"Kial?"

"Por ke li ne suspektu, ke ni suspektas lin. Li estas nia sola ŝanco retrovi Gerdan. Bedaŭrinde, en la lastaj tagoj, li vivas plej normalan vivon, iris al neniu speciala loko, faris nenion atentindan. Eble li ludis sian rolon kaj ĝin finis. La aliaj – tiuj, kiuj forkuris kun Gerda, kiam Bob, kiu gardis ŝin, estis senkonsciigita – certe estas la gravuloj. Ili devas ekzisti, ĉar nek la alta blondulo, nek lia fratino Marta povis forporti Gerdan. Se evidentiĝos, ke la tasko de la blondulo estis nur faligi ian dormigan substancon en la trinkaĵon de Gerda, ni lin pridemandos.

Ni ĝis nun esperis, ke li kondukos nin al la malaperinta belulino. Sed pli kaj pli ŝajnas, ke tio ne okazos.

Demandoj por ĉapitro 17

1. Pri kio parolas la policano?
2. Kion precize instruas Gerda?
3. Kiu estas la alta blondulo?
4. Kiu estas Marta?
5. Kial oni ankoraŭ ne pridemandis la blondulon?
6. Kiel la policano esperas trovi Gerdan?

ĈAPITRO 18 (DEK OK)

Слова для главы 18

antaŭ longe – давно, издавна

aparato – разн. аппарат

baki – vt печь; обжигать (*кирпичи*)

bezoni – vt нуждаться (*в чём-л.*), иметь потребность (*в чём-л.*); *mi bezon-as* мне нужно; *bezon-o* потребность; *en okazo de bezon-o* в случае необходимости

brak·horloĝo – наручные часы

dokumento – документ

el·porti – vt *прям.* вынести; *перен.* сносить, переносить; *el·port-eblaj turmentoj* невыносимые страдания

filo – сын; *la erarinta fil-o* заблудший сын

filino – дочь

frukto – 1. плод, фрукт; 2. *перен.* результат; *frukt-o de laboro* результат труда

hejmo – дом, домашний очаг, свой дом

horloĝo – часы; *инф.* таймер

ĵeti – vt кинуть, бросить, метнуть; *ĵet-i ankron* бросить якорь

kasedo – кассета

legi – vt читать

letero – письмо

mal·sat·a – голодный

malsati – *vn* голодать

obei – vt повиноваться, подчиняться (*кому-л.*), слушаться (*кого-л.*); *obe-i la patron* слушаться отца

obstina – упрямый; упорный

oranĝo – апельсин

pasi – *vn* пройти; перейти; *ĵam*

pas-is du jaroj уже прошло два года; *kio pas-is, ne revenos* что прошло, не вернётся; *pas-i al aliaj demandoj* перейти к другим вопросам

pas·igi – vt провести; *pas-igi la tempon* проводить время

plumo – 1. перо (*птичье*); 2. перо (*писчее*); *fonta plum-o* авторучка

pomo – яблоко; *gorĝa pot-o* анат. адамово яблоко, кадык

preni – vt 1 (за)брать, взять; захватить, завладеть; *pren-i bastonon* взять палку; *pren-i citaĵon* взять цитату; *pren-i lin je la mano* взять его за руку; *pren-i la urbon* овладеть городом; *pren-i la potencan* захватить власть; 2. взять, нанять; *tojn* правило не терпит исключений

pren-i apartamenton нанять квартиру; *pren-i taksion* взять такси; 3. воспринять, отнестись; *neniu pren-is lian parolon serioze* никто не воспринял его речь всерьёз; 4. усвоить, перенять; *pren-i malbonan kutimon* усвоить скверную привычку

principo – принцип

promesi – vt + i 1. обещать, сулить; обязываться; *promes-i orajjn montojn* сулить золотые горы; 2. предвещать; *nuba vetero* *promes-as pluvon* пасмурная погода предвещает дождь

radio – 1. луч; *radi-o de lumo* световой луч; *kosmaj radi-oj* космические лучи; 2. радио

sata – 1. сытый; *sat-a malsatan kompreni* не поवास посл. сытый голодного не понимает; 2. *перен.* довольный, удовлетворённый

serpento – зоол. змея (*тж. перен.*); змей

skribi – vt писать; *skrib-i laŭ dikto* писать под диктовку; *skrib-i leteron* писать письмо

suferi – 1. *vn* мучиться, страдать; *suferi pro kapdoloro* страдать от головной боли 2. vt терпеть, переносить; *suferi malsukceson* терпеть неудачу; *la regulo ne sufer-as* исключений

ŝanĝi – vt менять, изменить, сменить; *ŝanĝ-i sian opinion* изменить своё мнение; *ŝanĝ-i monon* разменять деньги; *ŝanĝ-i la trajnon* пересест на другой поезд

ŝanĝ·iĝ·i – меняться, измениться

ŝiri – vt рвать, порвать, разорвать; *ŝir-i paperon* рвать бумагу; *ŝir-i ĉiujn rilatojn* порвать все отношения

terura – ужасный, страшный; *terur-a akcidento* ужасное происшествие

tial – поэтому, потому; *tial mi venis al vi* поэтому я пришёл к тебе

Ĉapitro 18.1

"Via situacio ne plaĉas al vi, ĉu? Vi dezirus ŝanĝi ĝin, ĉu ne? Nu, estas facile ŝanĝi vian situacion.

"Vi ŝatus manĝi ion, ĉu ne? Pecon da pano vi deziras, tute certe. Aŭ ĉu frukton? Jen, rigardu, mi havas pomon kaj oranĝon por vi. Kiel belaj ili estas! Plenaj je suko, evidente. Se vi estus konsentinta labori por ni, vi jam estus plene sata. Kaj jen io alia: kuko. Ĉu ne bonega, belega, manĝinda kuko? Ankoraŭ varma, ĵus bakita. Tuŝu, sentu mem, kiel plaĉe varmeta ĝi estas. Vi malsatas nur pro via stulteco. Se vi estus saĝa, vi konsentus fari la etan laboron, kiun mi petas de vi, kaj vi tuj ricevus la manĝaĵojn. Mi bedaŭras, ke vi estas tiel obstina. Estas bedaŭrinde, vidi tiel belan knabinon suferi pro malsato. Mi sincere bedaŭras vian obstinecon. Nur eta "jes", kaj ĉio ĉi estos via."

Li ŝajngas sin afabla, sed estas io tre aĉa en lia vizaĝa esprimo. Gerda sentas sin pli kaj pli malforta. Estas varme en ĉi tiu ĉambraĉo, kio ne estas facile elportebla. Krome, ŝi malsatas, kaj la vido de tiu pomo kaj de tiu oranĝo estas vere suferiga. Kaj tamen ŝia devo estas diri "ne".

"Ĉu vi legis la dokumenton, ĉu vi komprenis ĝin?" li aldonas, kvazaŭ espere.

Kompreneble ŝi legis: ŝi estis scivola. Almenaŭ ŝi bezonis scii, kial oni ŝin kaptis kaj senigis je libereco. Tial ŝi legis. Estis malfacile kompreni, komence, sed iom post iom ŝia memoro plene revenis, ŝi rememoris la principojn de tiu sekreta lingvo, kaj ŝi sukcesis kompreni ĉion; ŝi havis nenion alian por fari. Dum multaj horoj ŝi estis sola kun tiu dokumento, kiun ili lasis al ŝi. Sed ŝi decidis neniam respondi al ili; ŝi ja antaŭ longe promesis al Profesoro Kosadi, ke pri tio ŝi ĉiam silentos. Neniam ŝi ŝanĝos sian decidon.

"Ĉu vi legis la dokumenton?" sonas duan fojon la aĉa voĉo.

Ŝi plu silentas, kaj li eliras, furioza. Li eliras kun la pano, la pomo, la oranĝo kaj la kuko. Feliĉe, ke almenaŭ ili lasis al ŝi akvon, varmaĉan akvon, jes ja, apenaŭ trinkeblan, certe, preskaŭ ne sensoifigan, prave, sed tamen akvo. Malsaton eblas pli malpli elporti, sed soifon ne.

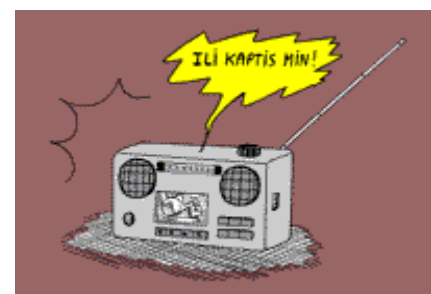

Ĉapitro 18.2

Minutoj pasas. Multaj minutoj. Unu horo, du horoj, ĉu tri horoj? Ĉu multaj horoj? Kiel scii? Ne estas horloĝo sur la muro, kaj ili prenis ŝian brakhorloĝon. La lumo apenaŭ ŝanĝiĝas en la ĉambro, pro la nemoveblaj fenestro-kovriloj. Ĉu estas frue, ĉu estas malfrue, ŝi tute ne povas scii. Tago, nokto, mateno, vespero ĉi tie estas samaj. Sunlumo neniam envenas.

Kaj jen la aĉulo revenas, kun radio-kaj-kased-aparato. Li enmetas kasedon, kaj irigas la aparaton. Eta, plenda plorema voĉeto aŭdiĝas, kaj ŝiras la koron de Gerda:

"Patrino, patrineto mia, mi petegas vin. Faru, kion ili volas. Ili kaptis min. Mi ne scias, kie mi estas. Estas terure. Mi timas. Mi tiom deziras reiri hejmen. Mi petegas vin, faru tion, kion ili deziras. Se ne, ili faros malbonon al mi. Ili ne diris, kion. Ili ne volas diri. Sed mi scias, mi sentas, ke estos terure. Kompatu min, kara, kara patrino. Kompatu vian

filinon. Mi timegas. Rapidu, rapidu, ke plej frue ili liberigu min. Ili ne volas, ke mi parolu pli longe, sed mi havas paperon kaj plumon, kaj mi tuj skribos leteron al vi. Mi nur petegas: obeu ilin!"

"Jen la letero," li kriaĉas, kaj post ridaĉo li aldonas:

"Nu, tio verŝajne sufiĉos. Mi revenos post iom da tempo. Mi estas certa, ke vi iĝos saĝa, finfine. Kaj jen. Prenu ĉi tion, ĝi helpos vin pensadi." Kaj tion dirante, li ĵetas al ŝi belegan pomon. Gerda sentas sin, kvazaŭ Eva ĉe l' serpento.

Demandoj por ĉapitro 18

1. Kiu parolas komence de la ĉapitro, kaj pri kio?
2. Kiel sentas sin Gerda?
3. Kiom facile ŝi legis la dokumenton?
4. Kial ŝi ne diras, kio estas skribita en la dokumento?
5. Kion kunportas la aĉulo, kiam li revenas, kaj kial?
6. Kia estas la voĉo de la filino de Gerda?
7. Kion Gerda ricevas por manĝi?

ĈAPITRO 19 (DEK NAŬ)

Ĉapitro 19.1

Petro: Eble ni forkuris tro rapide. Ĉu vere fantomoj ekzistas?

Ralf: Ĉu vi volas raporti pri la voĉo al viaj gepatroj? Se jes, vi ne plu estas mia amiko. Se ili scios, ke ni ludis en la malpermesita domaĉo, vi...

Petro: Ne. Mi tute ne volas diri al la gepatroj, ke ni ludis tie. Tio estas nia sekreto. Mi nur v...

Ralf: Jes. Sekreto kunigas la amikojn. Se vi gardos la sekreton, vi restos mia amiko. Sed se vi malkaŝos ĝin al granduloj, mi... mi... mi suferigos vin, mi igos vin plori tiel grave, ke neniam plu en via tuta vivo vi forgesos tiun tagon. Kredu min, en via tuta vivo, tio estos la lasta fojo, kiam vi rompis promeson. Kio? Ĉu tio igas vin ridi?

Petro: Mi ne ridas, mi nur v...

Ralf: Ankaŭ mi ne ridas. Mi parolas plej serioze. Oni ne ridas pri

Petro: Sed mi tute ne volas diri ion al la gepatroj. Mi nur...

Ralf: Kaj se vi rakontos ĝin en la lernejo, ne estos pli bone por vi. Mi plorigos vin tute same. Mi malpurigos viajn vestojn, kaj via patrino krios furioze kiam vi revenos hejmen. Mi kuŝigos vin en akvo kaj sidos sur via kapo. Mi kaptos vin per mia speciala kaptilo kaj veturigos vin en la montaron kaj forlasos vin tie, kaj vi estos tute sola kaj perdita, kaj vi ploros. Vi...

Ĉapitro 19.2

Petro: Vi eĉ ne scias ŝofori. Mi ne kredas je via kaptilo. Kaj cetere, mi nur...

Ralf: Jes, mi scias ŝofori.

Petro: Vi ne rajtas ŝofori ĉar vi estas tro juna. Kaj vi ne havas aŭton.

Ralf: Mi ne zorgas pri tio, ĉu mi rajtas aŭ ne. Se mi farus nur tion, kion mi rajtas fari, mi farus nenion. Mi ŝtelos iun veturilon, jes, mi ŝtelos veturilon de iu instruisto en la lernejo kaj veturigos vin sur monton kaj lasos vin tie kaj vi ploros. Se vi parolos al iu el niaj samklasanoj aŭ samlernejanaj, la tuta lernejo ekscios pri la virino el la malnova domaĉo, kaj poste la gepatroj...

Petro: Vi diris "virino", do vi ne kredas, ke estas fantomo. Vi do konsentas, ke...

Ralf: Kompreneble mi ne kredas je fantomoj. La virino, kiun ni aŭdis, estas virino, kiun mi kaptis kaj gardas tie. Mi planas igi ŝin mia servistino: ŝi faros ĉion, kion mi volos. Kaj se vi parolos pri ŝi... Nu, mi ne volas paroli pri tio, kio okazos al vi, ĉar vi tro timus...

Demandoj por ĉapitro 19

1. Kiuj estas Petro kaj Ralf?
2. Kial Ralf provas timigi Petron?
3. Kiamaniere li provas timigi lin?
4. Ĉu Petro estas timigita?
5. Kion Ralf rakontas pri la virino?

ĈAPITRO 20 (DUDEK)

Слова для главы 20

amatoro – любитель

aŭskulti – vt слушать

bon·ven·a – благополучно прибывший; *bon·ven·ig·i* -- vt радушно встречать

celo – цель

ĉiu – каждый, всякий; *ĉiu vulpo sian voston laŭdas* посл. всяк кулик своё болото хвалит

digna – 1. достойный, заслуживающий достойного уважения; *dign·a pozicio* достойное положение; *tia ago ne estas dign·a* такой поступок не заслуживает уважения 2. держащийся с достоинством

diversa – разный, различный, разнообразный

dubi – vp сомневаться

emo – наклонность, склонность (= *inklino*); влечение

esplori – vt разн. исследовать, изучать, обследовать; юр. расследовать

esploro = *esplor·ad·o* – исследование; расследование

kisi – vt целовать

kondiĉo – условие

malkovri – vt открыть, снять покрывку; выявить, обнаружить

necesa – необходимый, нужный

nigra – чёрный, тёмный; мрачный; вороной (о лошади); *nigr·a kiel fulgo* чёрный как сажа; *nigr·a nokto* тёмная ночь; *nigr·a humoro* мрачное настроение

onklo – дядя

onkl·in·o – тётя, тётка

prezenti – vt 1. предложить; *prezent·i kafon al gasto* предложить гостю кофе; 2. представить, познакомиться; *prezent·i lin al sia edzino* представить его своей жене; 3. предъявить; *prezent·i kambion* предъявить вексель; 4. представить, изобразить; *la bildo prezent·as virinon* картина изображает женщину; 5. представлять, играть, исполнять роль; *prezent·i Hamleton* играть роль Гамлета; *prezent·i dramon* ставить пьесу; 6. представлять собой, являться; *la parado prezent·is grandiozan spektaklon* парад представлял собой грандиозное зрелище

salti – vp прыгать, прыгнуть

savi – vt спаси, спасать; избавить; *sav-i de morto спаси от смерти*

seruro – замок; запор

ses – числ. шесть

streĉi – vt напрячь; натянуть; *streĉ-i la atenton напрячь внимание; streĉ-i la kolon вытянуть шею; streĉ-i la orelojn, streĉ-i la aŭdon прислушаться; streĉ-i la rigardon всмотреться; streĉ-i la fortojn собраться с силами; streĉ-i horloĝon завести часы; streĉ-i risorton натянуть пружину; streĉ-i ĉanon взвести курок*

sub – предлог под; *sub la tablo под столом; sub la ŝrankon под шкаф; sub tiu kondiĉo при этом условии; sub titolo под названием*

в качестве приставки может означать: 1. нижнее положение в пространстве: *sub-ter-a подземный;* 2. подчинённость: *sub-leŭtenant-o младший лейтенант;*

3. недостаточность: *sub-evolu-int-a недоразвитый;* 4. скрытность, секретность, нечестность:

sub-kompren-i подразумевать; sub-aŭskult-i подслушать; sub-aĉet-i подкупить; sub-rid-i усмехнуться

teni – vt держать; *ten-i bastonon держать палку; ten-i monon en ŝparkaso держать деньги в сберегательной кассе; ten-i sin trankvila держаться спокойно; ten-i promeson держать обещание; ten-i je la mano держать за руку*

sin teni – держаться, придерживаться; *sin teni kviete держаться кротко; teni sin per ambaŭ manoj je la tablo – держаться обоими руками за стол; sin teni (ne ŝanĝi) je sia opinio – придерживаться своего мнения; li tenis sin tiel fremde kontraŭ ŝi он держался так отчужденно с ней*

sinteno – манера держать себя
traduki – vt перевести (на другой язык)

trans – предлог через, по ту сторону; *aŭskulti trans muro слушать через стену; iri trans la straton итти через улицу*

verda – зелёный

viziti – vt посетить, навестить, навести визит

Ĉapitro 20.1

Paŝoj. Oni paŝas sur la strato. Gerda aŭskultas atente; ŝi antaŭsentas, ke io grava baldaŭ okazos. Bruo de multaj homoj. Ili venas. Ili ŝajnas multaj, laŭ la bruo: ĉu nun oni venos grupe por ŝin suferigi? Ŝlosiloj. Bruo de ŝlosiloj trans la pordo. Iu enmetas ŝlosilon en la seruron. Ŝi scias, ke ne estas ŝia kutima vizitanto. Li ne agas tiel. Li enmetas tre rapide la ŝlosilon, ĝin turnas, eniras. Ne ĉi tiu. Li provas unu fojon. Ne sukcesas. Plia bruo de ŝlosiloj. Aliaj fojon li provas, sen pli da sukceso. Li provas ree kaj ree per diversaj ŝlosiloj. Aŭdeblas, ke li ne konas la seruron. Kiam li enmetis ŝlosilon, li tenas ĝin laŭ diversaj direktoj, kvazaŭ li ludus per ĝi, verŝajne ĉar li esploras nekonatan seruron.

Kaj jen li fine sukcesas! Li eniras.

"Polico!" li diras, kaj Gerda devas superi fortan emon salti al li por lin kisi. Estas alta viro, maldika, kun nigraj haroj kaj verdajokuloj, kiu sin tenas tre digne.

Post li venas aliaj homoj, multe pli junaj. Ŝi jam vidis tiujn vizaĝojn. Studentoj ili estas. Ilia sinteno estas tute malsama: senstreĉa.

"Tiuj gejunuloj multe helpis min," la policano klarigas. "Ni ne estas sufiĉe multaj en la polico por ĉion fari, kaj ilia helpo estis tre bona." Kaj li prezentas ilin: Tom, Bob, Linda. Kiam ŝi aŭdis la paŝojn, Gerda imagis, ke venas sep, ok, eble naŭ homoj, sed almenaŭ ses; fakte, ili estas nur kvar.

"Mia filino...?" ŝi demandas, kaj ŝi apenaŭ povas eligi la du vortojn, tiom ŝi timas la respondon.

"Savita: ŝi nun estas en via hejmo, kun via edzo. Viaj kaptintoj estas amatoroj, kiuj agis fuŝe. La etulino estis ĉe la onklino de tiu f-ino (=fraŭlino) Marta, la universitata flegistino. Ni facile trovis ŝin. Ŝi tre ĝojis revidi la patron, kaj la hejmon, kompreneble."

"Ho, mi dankas, mi dankegas vin. Via diro ŝanĝas mian tutan vivon. Sed diru: kiel vi alvenis ĉi tien? Kiel vi malkovris, ke ili tenas min

enŝlosita en ĉi tiu domaĉo?"

"Du knaboj rakontis pri voĉo en ĉi tiu malnova, forlasita domo. Dank' al ili... Sed nun rakontu vi. Kion viaj kaptintoj celas? Kio estas ilia celo? Kial vin teni mallibera?"

"Ili volas, ke mi traduku malnovan dokumenton. Mi malkonsentis. Tiam ili opiniis, ke perforte ili sukcesos. Ili preskaŭ sukcesis. Per malsato, unue, kaj poste per la mesaĝo de mia filino. La malsato ne estis facile elportebla, kedu min, sed la mesaĝo sur-kaseda...! Fakte mi terure malsatas nun. Mi petas, ĉu iu el vi bonvolus iri aĉeti manĝaĵon por mi? Io ajn estos bonvena."

Linda foriras por aĉeti manĝaĵojn.

"Vi rakontos al mi, ĉion, senmanke," ŝi diras al la du knaboj elirante.

Ĉapitro 20.2

Gerda raportas pri la dokumento; ŝi tenas ĝin enmane kaj tradukas, vorton post vorto; krome, ŝi donas ĉiujn necesajn klarigojn.

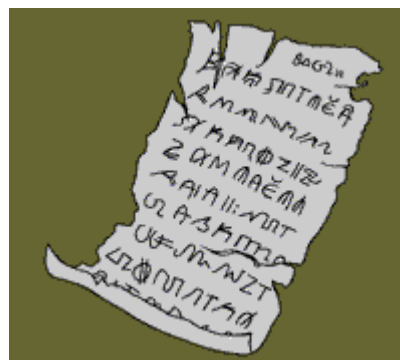
La policano kapjesas komprene. Gerda klarigas al li ankoraŭ pli pri la kondiĉoj de sia mallibereco. Kaj jen la policano havas ideon.

"Bob, ĉu vi konsentus kaŝi vin sub la lito, se iu envenus?"

"Kial?"

"Mi havas planon. Mi ŝatus, ke ni ĉiuj foriru, krom vi kaj Gerda, kaj ke ŝi diru al la kaptinto, ke ŝi konsentas klarigi al li, kio estas skribita sur tiu papero, mi volas diri: sur tiu malnova dokumento. Ili tiam agos laŭ la dokumento, kaj ni kaptos ilin tiom pli facile. Sed tamen, ni ne rajtas riski, ke Gerda suferu. Kiu scias? Kiam ŝi ne plu estos necesa por ili, ili povus... Nu, vi komprenas. Vi restos ĉi tie, kaj kiam vi aŭdos paŝojn proksimiĝi, vi kaŝos vin sub la lito, kaj bone atentus ĉion, kio okazas. Gerda diris, ke ĉiam venas nur unu persono, unu viro, maldika ulo, ne tre forta. Fortulo kiel vi tuj superos lin, se necese."

Bob konsentas, kvankam, se diri la veron, kun iom duba esprimo.

Demandoj por ĉapitro 20

1. Kion aŭdas Gerda?
2. Kiel ŝi scias, ke ne estas la kutima vizitanto?
3. Kiujn prezentas la policano al Gerda?
4. Pri kio estas la unua demando de Gerda?
5. Kiel la kaptintoj celis igi Gerdan kunlabori?
6. Por kio foriras Linda?
7. Kial la policano petas, ke Bob restu kun Gerda?

ĈAPITRO 21 (DUDEK UNU)

Слова для главы 21

adiaŭ – междом. прощай!

al·pren·i – vt взять дополнительно; принять (*предложение и т.п.*)

aresti – vt арестовать

aviadi – vp лететь на самолёте, управлять самолётом;

aviad·il·o – самолёт, аэроплан

bando – банда, шайка; клика, сборище; муз. группа

bileto – билет; *revena bileto* обратный билет; *iro-revena bileto* билет туда и обратно; *monata bileto* месячный проездной

botelo – бутылка; бутылъ; *varmizola botelo* термос

Budho – рел. будда, Будда

detala – детальный, подробный

difini – vt 1. определить, дать определение; 2. определить, назначить, установить

elito – элита; *la elit-o de la armeo* отборные войска; *la elit-o de la socio* цвет общества; *sekala elit-o* лучший сорт ржи

en·am·iĝ·i – влюбиться

filozofio – философия

firma – прочный, крепкий; *firma tero* суша, твердь; *firma grundo* твёрдая почва; *firma decido* твёрдое решение

flug·haven·o – аэропорт

foto – фото, фотография, снимок (= *fotografajo*)

harmonio – гармония

haveno – гавань, порт

indiki – vt указывать, помечать

insulo – остров

islamo – рел. ислам

jen... jen... – то... то...; *li parolas jen tondon* он говорит то ей, то мне; *jen nigra jen blanka* то чёрный, то белый

judo – нац. еврей; иудей

katoliko – католик

kaverno – 1. пещера; 2. дупло (в зубе)

kolbaso – колбаса; *mola kolbaso* варёная колбаса; *seka kolbaso* копчёная колбаса

konstante – постоянно

kopio – копия

lakto – молоко; *densigita lakto* сгущённое молоко

lando – страна; край, местность

libro – книга

lui – vt брать внаём, брать напрокат, снимать, арендовать (*помещение, мебель и т.п.*)

membro – разн. член; *membro de la societo* член общества

moralo – моральный, нравственный

naski – vt родить; произвести на свет; *naski filon* родить сына; *naski esperon* породить надежду

naskiĝi – родиться

ortodoksa – ортодоксальный; правоверный; рел. православный

persekuti – vt преследовать, подвергать гонениям

popolo – народ; *popoloj de la mondo* народы мира; *suvereneco de popolo* народовластие

protestanto – рел. протестант

regiono – регион, область; *regionaj kutimoj* местные обычаи

religio – религия

signalo – сигнал

si·n·don·em·a, si·n·don·a – преданный

societo – кружок, общество, объединение, компания; *sporta societo* спортивное общество

ŝtato – государство; штат (*федеративный, напр., в США*)

tendo – палатка, тент; *ист., поэт.* шатёр; *starigi tendon* поставить палатку

trezoro – сокровище

valori – vt иметь ценность, значение, стоить (чего-л.); *la ludo ne valoras kandelojn* игра не стоит свеч; *tio valoras la penon* это стоит усилий

valoro – ценность, стоимость, значение; *мат.* величина

Ĉapitro 21.1

Gerda sentas sin pli bone. Ŝi ĵus finis manĝi. Foriris Linda, Tom kaj la policano. Ŝi parolas kun Bob, tre mallaŭte. Ili ja devas atenti, ĉu iu proksimiĝas aŭ ne. Feliĉe, eĉ sen speciale aŭskulti, ŝi ĉiam bone aŭdis, sufiĉe frue, kiam la aĉulo venas. Bob plaĉas al ŝi. Li estas granda kaj forta, kun esprimo de bonkora, sindonema hundo.

Ili parolas pri siaj vivoj, pri la lastaj okazaĵoj. Kiam ŝi parolas pri sia edzo, lia vizaĝo ŝanĝiĝas, alprenas iom malĝojan esprimon. Ĉu li enamiĝas al ŝi?

Kaj jen aŭdiĝas paŝoj. Bob saltas sub la liton, provas rapide trovi ne tro malkomfortan pozicion sub la lito. "Ne brui," li diras al si, "plej grave, plej necese estas ne brui!"

Envenas la gardanto, la aĉa malgrasulo, kiu, per siaj vortoj pri manĝo, tiom suferigis Gerdan. Sed ĉi-foje ŝi povos kontentigi lin. Kia plezuro!

"Mi konsentas," krias Gerda, kiam la maldika aĉulo malfermas la por-

don. "Mi akceptas vian proponon. Mi ne plu elportas. Mi tradukos vian aĉan paperon. Liberigu mian filinon, kaj donu al mi manĝi, mi petas."

"Jen," simple diras la maldikuleto, kaj li elprenas el sako panon, kolbason, kukon, fruktojn, ĉokoladon, kaj eĉ botelon da lakto. Gerda manĝas silente; ŝi povus manĝi eĉ pli, kvankam ŝi ĵus iom manĝis. Bob, aŭdante la manĝobruon, pli kaj pli malsatas, sed kion li povus fari?

"Nu, bonvolu klarigi al mi, kio estas skribita sur tiu malnova papero," la vizitanto diras.

Kaj Gerda klarigas. Ŝi rakontas, ke temas pri la trezoro de la Lumoserĉantoj. La Lumoserĉantoj estis sekreta societo, kiu naskiĝis en la dekkvina jarcento kaj daŭris, jen forta, jen malforta, laŭ la epokoj, ĝis la mezo de la dekoka jarcento. Ĝi havis membrojn en tre multaj landoj, en popoloj plej malsamaj. Katolikoj, protestantoj, ortodoksuloj, judoj, islamanoj, budhanoj kaj aliaj estis membroj de tiu internacia aŭ supernacia societo. Ilia celo estis sekrete labori por la unuigo de la mondo, de la popoloj, por la harmoniigo de la religioj, kaj por ke la malsamaj tradicioj interkompreniĝu. Ili estis morala kaj filozofia elito. Ili estis elpensintaj sekretan lingvon, kiu ebligis al ili komuniki, el kiu ajn lando aŭ popolo ili estis. La ŝtatoj, kiam ili malkovris la ekziston de la Lumoserĉantoj, ektimis tiujn homojn, miskomprenis iliajn celojn, kaj ilin persekutis. Inter la Lumoserĉantoj, tre riĉaj homoj troviĝis. Tial, laŭ diversaj malnovaj dokumentoj, ilia trezoro estas multvalora. Tiu ĉi papero estas fotokopio de dokumento, kiu tre precize indikas, kie oni kaŝis la trezoron.

Gerda klarigas, tradukas, kaj la viro notas ĉiun detalon sur etan notlibron. Kiam ŝi finis, li diras:

"Dankon. Nun ni havas, kion ni deziris. Mi foriras. Mi lasas vin tie ĉi. Ni decidus poste, kion ni faros el vi. Adiaŭ, belulino, adiaŭ."

Nur post kiam la pordo fermiĝis kaj la bruo de la paŝoj forsvenis, aŭdiĝas de sub la lito voĉo, kiu diras:

"Ĉu vi lasis al mi iom de tiu kuko?"

Demandoj por ĉapitro 21

1. Pri kio parolas Gerda kaj Bob?
2. Kio okazas post iom da tempo?
3. Kion promesas Gerda?
4. Pri kio temas la papero?
5. Kiuj estas la Lumoserĉantoj?
6. Kial la ŝtatoj persekutis ilin?
7. Kiam la aĉulo foriras?

ĈAPITRO 22 (DUDEK DU)

Слова для главы 22

danci – vt, vn танцевать; *danc-i antaŭ iu sur piedoj kaj manoj* ходить перед кем-л. на задних лапках, вести себя подобострастно по отношению к кому-л

familio – семья; семейство

gardostari – gard-i – vt охранять, стеречь, караулить; беречь, хранить; *star-i* – vn стоять; *garde star-i* стоять на страже, сторожить; *ili star-as sur la sama punkto* они стоят на том же

hodiaŭ – наречие сегодня

kosti – vt стоить; *la libro kost-as naŭ rublojn* книга стоит девять рублей

maro – море; *en alta mar-o* в открытом море; *ĉe la mar-o* у моря

morgaŭ – наречие завтра

mult-e-kost-a – дорогой (о цене)

pagi – vt платить, оплачивать; *pag-i per la vivo* заплатить жизнью

parto – часть, доля; пай; *part-oj de la mondo* части света; *leona part-o* львиная доля

prepari – vt (при)готовить; *prepar-i manĝaĵon* готовить кушанье; *prepar-i spiritojn* подготовить умы

rimedo – средство; *kontraŭ ĉiu tede ekzistas rimed-o* посл. от всякой скуки есть средство; *la celo pravigas la rimed-ojn* посл. цель оправдывает средства

supre – наверху, вверху; *supr-e sur la monto* вверху на горе

supr-e-n – кверху, наверх, вверх

mal-supr-e – внизу

mal-supr-e-n – вниз

ŝipo – корабль, судно; *granda ŝip-o bezonas profundon* посл. большому

кораблю -- большое плавание; *aviadila ŝip-o* авианосец; *linia ŝip-o* линейный корабль, линкор; *submara ŝip-o* подводная лодка; *trejna ŝip-o* учебное судно

temperaturo – температура
tero – 1. земля, суша; *ŝipanoj ekvidis ter-on* матросы увидели землю; 2. земля, почва; *fosi ter-on* копать землю; *la rajdanto saltis sur la ter-on* всадник спрыгнул на землю

vetero – погода; *nebula veter-o* пасмурная погода; *bona veter-o* хорошая погода; *malbona veter-o* плохая погода, ненастье; *veter-o heliĝas* погода проясняется

vojaĝi – vn путешествовать, странствовать

Ĉapitro 22.1

Baldaŭ venis la policanoj, por ilin liberigi. Gerda reiris hejmen, al siaj filino kaj edzo. Sed Bob rapidis al la flughaveno. Li volis ĉeesti kun Linda kaj Tom, kiam la policano arestos la kaptintojn de Gerda.

Estis sufiĉe multekosta vojaĝo, sed la familio de Gerda – riĉa familio – pagis por ili la bileton, tiel esprimante sian dankemon.

Ĉar la policano kaj la gejunuloj sciis pli frue ol la ŝtelistoj, kie troviĝas la trezoro, ili havis multe da tempo por prepari sin. Ili ne dubis, ke la aliaj venos kiel eble plej baldaŭ, kaj ke la tuta bando venos. Kutime tiaj homoj ne fidis sin reciproke, kaj volas kune ĉeesti por certigi, ke neniuj kaŝos por si parton de la trovaĵo.

La loko indikita troviĝis ĉe la piedo de monto, en kaverno, kie, videble, neniuj paŝis jam de jaroj.

"Feliĉe, ke ili ne kaŝis tiun trezoron trans la maro, ekzemple sur insulo, kien nur per ŝipo oni povas iri. Se estis vere internacia societo, kiel Gerda diris, tio estis ebla, ĉu ne?" Tiel parolis Linda.

"Vi pravas," diris Tom. "Mi tute ne ŝatus vojaĝi ŝipe. La maro ĉiam igas min malsana. Mi ŝatas rigardi la maron, resti ĉe la maro, libertempi apud la maro, sed ne vojaĝi per ŝipo sur ĝi: ŝipoj konstante dancas sur la maro, kaj ilia danco tute ne plaĉas al mi. Feliĉe, ke hodiaŭ oni povas iri preskaŭ ien ajn aviadile. Aviadiloj preskaŭ tute ne dancas. Sed eĉ aviadiloj nur duone plaĉas al mi. Plej multe mi preferas, kiam mi veturas sur tero, sur bona firma tero. Mi bezonas sub mi ion pli firman ol akvo kaj aero. Plej plaĉe estas promeni piede sur bona tera vojo. Mi..."

Sed Linda interrompis lian paroladon, iom strangan en tiuj kondiĉoj, en kiuj ili troviĝis:

"Kiam alvenos la trezor-serĉantoj, laŭ via opinio?" ŝi demandis la policanon.

"Morgaŭ, tute certe. Ili ne povus alveni hodiaŭ, ĉar ne plu estis aviadilo post la nia, kaj aŭte ili bezonus la tutan nokton. Verŝajne Bob flugos en la sama aviadilo."

La temperaturo estis plaĉa, kaj bela la vetero. Ili starigis sian tendon en la proksimeco, tamen bone prizorgante, ke ĝi ne estu videbla por alvenantoj. La sola maniero, laŭ kiu la trezorserĉantoj povus alveni antaŭ la morgaŭa tago, estus, ke ili flugu per malgranda aviadilo, speciale luita. Sed lui specialan aviadilon kostas tiel multe, ke plej verŝajne ili ne uzos tiun rimedon.

La sekvantan matenon, niaj amikoj vekiĝis frue. Tuj la policano kaj la gestudentoj aranĝis, ke ĉiu el ili, unu post la alia, gardostaros en loko, de kie eblas facile observi la solan vojon – aŭ pli ĝuste vojaĉon – laŭ kiu oni povas proksimiĝi al la kaverno, kaj ke ĉiu havos en la kaverno sian difinitan kaŝejon.

Post tri horoj da atendado, io fine okazis. Linda, kiu gardostaris en la iom alta observejo, faris la deciditan signalon, kaj rapide kuris de supre al siaj kunuloj.

"Aŭto alvenas!" ŝi kriis.

En tiu ege soleca regiono, kiu povus veni aŭte per tiu tera vojaĉo, se ne la trezorserĉantoj? La tri atendantoj sin kaŝis, ĉiu en sia difinita loko, malantaŭ rokoj, da kiuj oportune troviĝis multe en la kaverno.

Demandoj por ĉapitro 22

1. Kie troviĝas la loko indikita?
2. Kial Tom tute ne ŝatus vojaĝi ŝipe?
3. Kiel oni povas iri preskaŭ ĉien ajn?
4. Kiom da homoj atendas la trezorserĉantojn?
5. Kion rimarkas Linda observante la vojon?

ĈAPITRO 23 (DUDEK TRI)

Слова для главы 23

angla – англійський

desegni – *vt* чертить, рисовать (одним цветом)

desegno (=desegn·ad·o) – черчение, рисование

ilo – орудие, инструмент, аппарат, прибор, средство

kavo – яма, ров; впадина; углубление; дупло

kies – чей; *scias la kato, kies lardon ĝi manĝis* посл. знает кот, чьё сало съел

kofro – сундук, ларь; ящик

kontraŭ – *предлог* против, напротив; *batali kontraŭ malamiko* бо-

роться против неприятеля; kontraŭ mia domo напротив моего дома; *aĉeti kontraŭ dek rubloj* купить за десять рублей; *ŝanĝi ĉekon kontraŭ mono* обменять чек на деньги; *vizaĝo kontraŭ vizaĝo* лицом к лицу; *esti maljusta kontraŭ iu* быть несправедливым к кому-л.; *bati kontraŭ muro* ударить об стену;

korko – 1. пробка; 2. кора пробкового дуба

literaturo – литература; письменность

protekti – *vt* защищать; покровительствовать, оказывать протекцию

signo – знак; признак; *demanda sign-o* вопросительный знак; *ekkria sign-o* восклицательный знак; *fari sign-on de kruc* перекреститься

telefono – телефон; *monera telefono*, *ajtomata telefono* телефон-автомат

tiri – *vt* тянуть, тащить, влечь; вытаскивать, извлекать; *tir-i la ŝnuron de sonorilo* потянуть канат колокола; *tir-i la reton el la maro* тащить сеть из моря; *ĉi tien min tir-as mia koro* сюда меня влечёт моё сердце; *tir-i profiton* извлекать

выгоду

Ĉapitro 23.1

Post duonhoru, iu envenis. Estis Bob!

"Kie sin kaŝas la Lumserĉantoj?" li kriis, "ĉu en la

La aliaj sin montris.

"Rekaŝu vin, ili tuj alvenos," li diris.

"Kiel vi faris por antaŭi ilin?"

"Dank' al Gerda: ŝi telefone aranĝis, ke veturilo atendu min ĉe la flughaveno, kaj ke ŝoforo min veturigu ĉi tien. Mono solvas multajn problemojn, kaj ŝi estas riĉa, kiel vi scias; ŝi donis tre precizajn indikojn por ebligi al la ŝoforo trovi la lokon, kaj jen mi estas. Sed niaj trezorserĉantoj tuj alvenos. Ili flugis en la sama aviadilo, kiel mi, kaj kiam la ŝoforo min trovis, mi vidis ilin iri al oficejo, kie oni luas aŭtojn."

Tom kuris supren al la observejo. Post kelkaj minutoj, la aliaj aŭdis lian signalon.

Envenis la kavernon flegistino Marta, ŝia frato la alta blondulo, la malgrasulo, kiu rilatis kun Gerda, kiam ŝi estis mallibera, kaj du aliaj viroj.

"Profesoro Ronga!" mire diris al si la tri gestudentoj, kaj tuj poste ili aldonis: "Kaj Profesoro Fergus!"

La unua instruis lingvistikon, la dua anglan literaturon.

Laŭ la malnova dokumento, la trezoro troviĝis en kofro metita en kavo aranĝita en la rokoj, kaj la ŝtonoj, kiuj ĝin kovris kaj kaŝis, kuŝis laŭ preciza desegno. Fakte, la ĝusta loko estis indikita per signoj tiel multaj, kvankam diskretaj, ke la pasado de l' jarcentoj ne povu forpreni ĉiujn. Pro tiuj precizaj indikoj, la ĝusta loko iĝis rapide trovita. La grupo forprenis la kaŝantajn ŝtonojn. Montriĝis, ke la kavo estis plenigita per korko kaj diversaj aliaj substancoj, kies celo verŝajne estis protekti la kofron kontraŭ malsekeco.

La kofro, kiun ili eltiris, ne estis tre granda, nek speciale bela aŭ valora. Ĝi estis ŝlosita. Per siaj iloj, ili ĝin malfermis.

Demandoj por ĉapitro 23

1. Kiel Bob sukcesis antaŭi la bandon?
2. Kiom da trezorserĉantoj envenis la kavernon?
3. Kio mirigas la tri studentojn?
4. Kie, laŭ la malnova dokumento, troviĝas la trezoro?

ĈAPITRO 24 (DUDEK KVAR)

Слова для главы 24

apliki – vt применить

biblioteko – библиотека

ĉesi – vn +i перестать, прекратить-ся; остановиться; отстать; *la pluvo ĉes-is* дождь перестал; *li ĉes-is paroli* он перестал говорить

defendi – vt защищать, оборонять, отстаивать

fundo – дно, днище; *la fund-on supren* вверх дном; *en la fund-o de sia koro* в глубине души

ĝenerala – общий, всеобщий; генеральный; *ĝeneral-a kunveno* общее собрание; *ĝeneral-a striko* всеобщая забастовка; *ĝeneral-a sekretario* генеральный секретарь; *ĝeneral-a stabo* генеральный штаб; *ĝeneral-a provo* генеральная репетиция

ĝis-fund-e – до самого основания

hazarde – случайно

hazardo – случайность, неожиданность, непредсказуемый случай

hospitalo – госпиталь; больница; *kamra hospital-o* полевой госпиталь

influo – влияние

injekti – vt мед. сделать инъекцию, впрыскивать, впрыснуть

institucio – учреждение; социальный институт

justa – справедливый; *just-a afero* правое дело; *just-a fiero* законная гордость

kirurgio – хирургия (= ĥirurgio)

koncerna – касающийся, относящийся

konsisti – vn (*el io*) состоять (*из чего-л.*); *la afero konsist-as ne en tio, ke...* дело не в том, что...

konstati – vt констатировать

materio – физ., филос. материя; вещество

metodo – метод, способ; *instrua metod-o* метод преподавания

monato – месяц (года)

muzeo – музей

narkot-aĵ-o – наркотик

operacio – разн. операция; *medicina operaci-o* медицинская операция; *financa operaci-o* финансовая

операция; *milita operaci-o* военная операция

paĝo – страница; *titola paĝ-o* титульный лист; *fronta paĝ-o* форзац

praktiko – практика; *la praktik-o min konvinkis* практика меня убедила; *medicina praktik-o* медицинская практика

privata – частный

proksim-um-e – приблизительно

renkonti – vt встретить; *mi renkont-is vian filon* я встретил вашего сына; *oni ne renkont-as en tiu libro ion novan* в этой книге не найдешь чего-л. нового

renkontiĝi – встретиться

respekti – vt почитать, уважать

sankta – святой, священный

solena – торжественный; церемониальный

spirito – разн. дух; *la Sankta spirito* рел. Святой Дух

studi – 1. vt изучать; 2. vn быть студентом, учиться

Vatikano – назв. Ватикан

Ĉapitro 24.1

"Nur papero!" kriis Ronga.

"Ankaŭ estas libro!" diris Marta, sed jam Ronga laŭtlegis:

"Tie ĉi kuŝas la Trezoro de la Lumo. Pro la daŭra persekutado, la Sankta kaj Sekreta Frataro de la Lumo-Serĉantoj baldaŭ ĉesos ekzisti. Sed ĝia Spirito plu vivos. Iun tagon, homoj retrovos la Sanktajn Principojn kaj rekomencos ilin apliki. Por ili estas ĉi tie kaŝita la Trezoro de la Lumo.

"Ĝi estas skribita en la Speciala Lingvo de la Frataro, sed certe homoj troviĝos, kiuj ĝin povos kompreni. La Trezoro konsistas el la arto praktike apliki kaj defendi la Veron, la Justecon, la Dignecon, la Respekton al ĉiu homo, la Interkomprenon, la Honestecon, la Amon, la Kompatemon kaj la Konon de si mem kaj de sia ĝusta loko.

"Por la Frataro, la Spiritaj Valoroj estas la plej altaj. Tial ĝia Trezoro estas pure Spiritita.

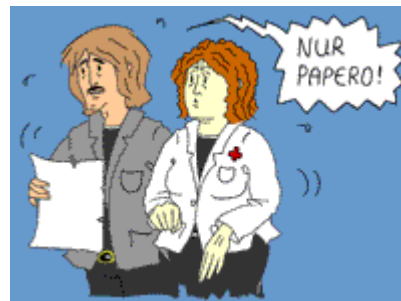
"Al vi, homo, kiu trovis ĝin, trans multaj aŭ malmultaj tagoj, semajnoj, monatoj, jaroj, jardekoj aŭ jarcentoj, Saluton kaj Fratecon!"

* * *

Ili sidis en komfortaj brakseĝoj en la hejmo de Gerda.

"Kio okazis poste?" ĉi-lastata demandis.

"Ni malkaŝis nin, kaj mi ilin arestis," diris la policano. "La loka polico

estis antaŭe informita, kaj enŝlosis ilin."

"Ĉu vi scias, kiel komenciĝis la afero?" scivolis Tom.

"Proksimume. Kiam Marta estis flegistino en la hospitalo, ŝi ĉeestis kirurgian operacion de historiisto, Prof. (=Profesoro) Kosadi. Kiam ĉi-lasta estis duone dormanta, duone vekiganta, li parolis nekonscie pri la trezoro de la Lumoserĉantoj. Li diris, ke temas pri malnova societo, elita, tre riĉa, pri kies trezoro li eksciis hazarde legante en la Vatikana Biblioteko."

"Jes," daŭrigis Gerda. "Tiun parton de la afero mi konas. Li faris historian esploron en la Biblioteko Vatikana. Inter la paĝoj de malnova libro, li trovis dokumenton en la sekreta lingvo de la Lumoserĉantoj. Li antaŭe kelktempe interesiĝis pri tiu sekreta societo internacia, kaj iom komprenis ĝian sekretan lingvon. Li komprenis, ke tiu papero indikas, kie troviĝas la trezoro de la Lumoserĉantoj, sed mem ne povis traduki ĉiujn detalajn indikojn. Li ricevis la permeson fotokopii la dokumenton. Foje, kiam ni renkontiĝis, li parolis pri tio al mi. Li diris, ke eble homoj provos trovi tiun trezoron, ĉar pli kaj pli multaj personoj interesiĝas pri la malnovaj sekretaj societoj. Li sciis, ke mi estas la sola persono en la mondo, kiu vere ĝisfunde studis tiujn malnovajn sekretajn lingvojn, kaj li petis min solene promesi, ke mi neniam kunlaboros kun homoj serĉantaj la trezoron pro materia intereso."

"Kion li volis, ke oni faru pri ĝi?" Linda demandis.

"Ke ĝi transiru al iu muzeo aŭ ŝtata institucio."

Tom intervenis:

"Kiel Marta ricevis la fotokopion?"

"Tion ŝi mem klarigis al mi," respondis la policano: "ŝi konstatis, ke la substanco uzita antaŭ la operacio por dormigi la profesoron estas unu el tiuj, kiujn oni kelkfoje uzas por t.n. (= tiel nomata) narkoanalizo. Post la operacio, kiam la profesoro kuŝis en sia ĉambro – li havis privatan ĉambron kaj do estis sola – ŝi injektis al li tiun substancan, kaj pridemandis lin. Sub la influo de la koncerna substanco, oni dormas, sed dormante aŭdas kaj respondas demandojn, ĝenerale dirante la veron. Li do dorme respondis al ŝi. Per tiu metodo ŝi eksciis pri tio, ke nur unu persono en la mondo, nome Gerda, komprenas tiun sekretan lingvon, kaj pri multaj aliaj aferoj."

Demandoj por ĉapitro 24

1. Kiel aspektis la trezoro?
2. Kion legis Ronga?
3. Kiam Marta eksciis pri la trezoro de la lumoserĉantoj?
4. Kie profesoro Kosadi faris historian esploron?
5. Kion profesoro Kosadi eksciis pri la trezoro? Kion li ne povis kompreni?
6. Kiel Marta eksciis pri la trezoro?

ĈAPITRO 25 (DUDEK KVIN)

Слова для главы 25

Dio – Бог; *ho di-o! o, bože! kiel ĉe la brusto de di-o* как у Христа за пазухой

estimi – vt уважать

farti – *vn* чувствовать себя, поживать; *fart-u bone!* доброго здоровья!; *kiel vi fart-as?* как поживаете?, как ваше здоровье?

insisti – *vn* настаивать (на своём)

inviti – vt пригласить

kadro – 1. рамка, рама; *перен.* об-рамление; 2. (kad-r-oj) штаты учреждения, кадры (= etato);

kolego – коллега; товарищ по работе

komentĉi – vt комментировать, истолковывать

kurso – 1. курсы, курс обучения, курс лекций; *kurs-o pri rusa historio* курс русской истории; 2. курс, направление; маршрут; *kurs-o al nordo* курс на север

organizi – vt организовать

paper-ujo – папка для бумаг; портфель

pluraj – несколько, многие (*больше одного*)

rifuzi – vt +i отказаться (*от чего-л., что-л. делать*); отказать (*в чём-л.*); отклонить (*предложение*); *rifuz-i*

donacon отказаться от подарка; *rifuz-i postenon* отказаться от поста; *rifuz-i peton* отказать в просьбе; *rifuz-is akcepti la proponon* отказался принять предложение

stato – состояние; положение; статус; *en stat-o likva* в жидком состоянии; *stat-o de la aferoj* состояние дел; *la tria stat-o* *ист.* третье сословие; *civila stat-o* гражданский статус

teksto – *разн.* текст

Ĉapitro 25.1

"Sed vi ne respondis pri la fotokopio!"

"Ho, pardonu. La profesoro havis ĝin en sia paperujo. Li fartis tre malbone post la operacio. Marta simple prenis la dokumenton el lia paperujo, dum li dormis; ŝi ja sciis, ke li ne vivos longe. Li fartis malbone. Lia sanstato ne lasis multe da espero. Fakte, li baldaŭ mortis post tio. Neniu do zorgis pri la malaperinta papero."

"Kiel Ronga enmiksiĝis en la aranĝon?"

"Li estis la amanto de Marta, kaj ŝi rakontis al li. Li vivas tiamaniere, ke li daŭre bezonas multe da mono. Li organizis la aferon. Estas li kaj kolego Fergus, kiuj forportis Gerdan, post kiam ili batis Bob senkonscia. La oficejo de Fergus estas tute proksima. Tien ili portis ŝin, kaj tie ili atendis, ĝis la vojo estis libera kaj ili povis veturigi ŝin al la forlasita domo."

Gerda parolis:

"La frato de Marta plurfoje vizitis min, antaŭ kelkaj monatoj. Li provis igi min traduki por li la dokumenton. Sed kiam mi demandis, de kie li ricevis ĝin, li hezitis, iom paliĝis, ne respondis tuj, kaj mi komprenis, ke li ne agis honeste. Mi memoris la vortojn de Prof. Kosadi, kaj malakceptis kunlabori. Sed li revenis unufoje, dufoje, trifoje. Mi ĉiufoje rifuzis. Kiam mi poste ricevis inviton instrui pri malnovaj sekretaj lingvoj en la kadro de kurso de Prof. Ronga, mi tute ne imagis, ke estas rilato inter Ronga kaj la junulo, kiu tiel ofte venis al mia hejmo insisti, por ke mi traduku la paperon pri l' trezoro."

"Jes," diris Tom. "Pro via plurfoja rifuzo ili elpensis tiun planon. Kapti vin kaj perforte devigi vin traduki la tekston."

"Tiom da riskoj kaj zorgoj por nenio!" komentis Gerda. "Kia malsaĝeco! Kia stulteco!"

"Jes. Amatoroj," diris la policano malestime. "Ili agis amatore ekde la komenco. Pro tio ni tiel facile ilin kaptis. Sed pri tiu amatoreco vi

danku Dion, Gerda. Pro tiu amatoreco ni povis liberigi vin, kaj vi plu vivas. Neamatoroj en simila situacio ne hezitus: vin uzinte, ili vin mortigus."

"Ĉu vere?"

"Jes. Vi sciis tro multe. Estus tro danĝere lasi vin vivi. Sincere, vi povas danki Dion, ke nur amatoroj planis kaj realigis tiun aferon."

Gerda silentis, pensema.

"Terure!" ŝi fine diris. "Ĉiaokaze, mi plej sincere dankas vin, ĉiun el vi. Vi agis mirinde. Vi savis min kaj mian filinon. Sed, Bob, kion vi opinias pri la tuta afero? Vi ankoraŭ diris nenion."

Bob rigardis ŝin, kun iom stranga esprimo.

"Mi plezure trinkus glason da brando," li diris. Kaj li restis malĝojeta, dum ĉiuj aliaj ekridis.

POSTPAROLO

NOVA MISTERO!

KARA KAJ ESTIMATA LEGINTO,

Vi legis ĉi tiun aventuron ĝis la fino. Sendube vi estas kontenta, ke ĉio finiĝis bone. Sed ĉu vi rimarkis, ke en la rakonto grava kontraŭdiro troviĝas? Alivorte, en unu loko la aŭtoro diras ion, kaj en alia li diras la kontraŭon. Vi ne rimarkis, ĉu vere? Bedaŭrinde! Nun vi devos relegi la tutan tekston por trovi, pri kio temas. Legu atente, kaj se post unu legado vi ne trovis, relegu duan fojon, trian fojon, ktp. Certe vi fine trovos. Kaj se ne, nu, la vortoj kaj esprimmanieroj de Esperanto pli bone metiĝos en vian kapeton...

Listo de la vortoj

al -1	alia -2	aparato -18	aŭto -8	biero -16	Budho -21	ĉiu -20
absorbi -13	almenaŭ -7	apenaŭ -7	aŭtomato -8	bileto -21	buso -8	ĉokolado -15
absurda -5	alpreni -21	aperi -17	aŭtoritato -7	blonda -1	celo -20	ĉu -2
aĉa -16	alta -1	apliki -24	aventuro -10	blua -9	cent -15	da -5
aĉeti -12	amatoro -20	apud -12	aviadi -21	bona -2	centro -13	danci -22
adiaŭ -21	ambaŭ -6	aranĝi -11	aviadilo -21	bonan tagon -3	certa -2	danĝero -10
administra -9	ami -3	aresti -21	baki -18	bone -2	certe -2	danki -10
administri -9	amiko -9	arto -4	baldaŭ -8	bonkora -16	cetere -5	dankon -11
aero -14	amo -3	aspekti -3	banala -11	bonvena -20	ĉambro -8	daŭri -13
afabla -11	angla -23	aspekto -3	bando -21	bonvoli -11	ĉar -8	daŭrigi -13
afero -4	angulo -1	atendi -8	bani -9	botelo -21	ĉe -3	de -3
agi -2	ankaŭ -3	atenti -5	bani sin -9	brakhorloĝo -18	ĉefa -15	decidi -6
ajn -9	ankoraŭ -5	atento -5	bati -7	brako -14	ĉesi -24	decido -6
aĵo -4	ankoraŭ ne -5	atmosfero -16	bedaŭri -13	brando -12	ĉi -5	defendi -24
akcepti -11	antaŭ -4	aŭ -8	bela -1	bruno -16	ĉiam -11	dek -15
akvo -12	antaŭ longe -18	aŭdi -6	bezoni -18	bruo -6	ĉiaokaze -8	dek kvar -15
aldoni -11	antaŭe -4	aŭskulti -20	biblioteko -24		ĉio -12	deklari -3

deklaro -3	emi -10	gardi -17	insisti -25	kies -23	krom -16	malsupren -22
deksepa -17	emo -20	gardostari -22	institucio -24	kio -1	krome -13	manĝi -16
dekstra -15	en -1	generacio -9	instrui -4	kiom -12	kruro -8	maniero -11
demandas -1	enamiĝi -21	glaso -12	insulo -21	kirurgio -24	kuko -16	manki -11
demando -1	entute -11	granda -1	inter -2	kisi -20	kun -1	mano -2
denove -12	epoko -9	grasa -9	interesa -13	kiu -1	kune -16	marko -17
desegni -23	espero -14	gratuli -16	interesi -13	kiu ajn -9	kuraci -7	maro -22
desegno -23	esplori -20	grava -3	internacia -13	kiun ajn -9	kuracisto -7	marŝi -14
destino -8	esploro -20	gravi -3	inviti -25	klara -12	kuraĝa -14	mateno -15
detala -21	esprimi -3	grupo -16	io -2	klaso -9	kuraĝo -14	materio -24
devas -6	esprimo -3	ĝemi -12	io ajn -9	knabino -1	kuri -14	meblo -15
devi -6	estas -1	ĝenerala -24	iom -2	knabo -1	kurso -25	mekaniko -11
devo -6	estimi -25	ĝeni -11	iom post iom -	kofro -23	kuŝi -7	mem -8
deziri -4	eta -5	ĝentila -13	2	koko -16	kutimi -13	membro -21
diable! -2	evidenta -5	ĝi -3	iomete -2	kolbaso -21	kutimo -13	memori -7
diablo -2	facila -10	ĝis -7	iri -1	kolego -25	kvankam -12	memserva re-
difini -21	fako -4	ĝisfunde -24	islamo -21	koloro -16	kvar -15	storacio -8
digna -20	fakte -1	ĝoja -13	iu -5	komenci -13	kvara -17	menuo -16
dika -9	fakto -1	ĝojo -13	iu ajn -9	komenti -25	kvardek -15	mesaĝo -4
Dio -25	fali -6	ĝusta -7	ja -12	komforta -7	kvardek kvar -	meti -6
direkto -2	falo -6	haltas -2	jam -3	kompati -9	15	metodo -24
diri -1	familio -22	harmonio -21	jarcento -17	kompatinda -9	kvazaŭ -2	meze de -9
diskreta -2	fantomo -14	haro -9	jaro -17	kompreneble -	kvin -16	mezo -9
diskuti -6	fari -7	haveno -21	je -16	3	la -1	mi -1
diskuto -6	farti -25	havi -5	jen -1	kompreni -3	labori -1	miksi -11
diversa -20	feliĉa -13	hazarde -24	jen... jen... -21	komuniki -4	laca -14	mil -16
do -4	feliĉe -13	hazardo -24	jes -1	konato -13	lakto -21	milito -16
doktoro -7	fenestro -14	hejmo -18	judo -21	koncerna -24	lando -21	militservo -16
dokumentoj -18	fenestrokov-	helpi -8	juna -1	koncerne ...n -	largha -12	minuto -9
dolĉa -15	rilo -14	heziti -12	justa -24	13	lasi -9	miri -11
doloro -12	fermi -11	hieraaŭ -15	jeti -18	koncerni -13	lasta -17	mistera -2
domo -14	fidi -10	historio -17	ĵus -16	kondiĉo -20	laŭ -12	mistere -2
doni -12	filino -18	ho -1	kadro -25	konduki -17	laŭta -14	mistero -2
dormi -7	filo -18	hodiaŭ -22	kafo -6	koni -4	legi -18	momento -13
dramo -5	filozofio -21	homo -9	kaj -1	konscia -7	lerni -4	monato -24
drogo -5	finfine -16	honestaj -17	kampo -14	konscii -7	letero -18	mondo -1
dua -17	fini -11	horloĝo -18	kanti -14	konscio -7	li -1	mono -17
dubi -20	firma -21	horo -14	kapo -7	konsenti -4	lia -2	monto -14
dum -2	flanko -15	hospitalo -24	kapti -17	konsentite! -11	libera -14	montri -2
duone -12	flegi -7	hotelo -13	kara -1	konsideri -4	libro -21	moralaj -21
-ebl- -1	flegistino -7	humuro -14	kasedo -18	konsisti -24	lingvistiko -4	morgaŭ -22
ebla -1	flegisto -7	hundo -16	kaŝe -5	konstante -21	lingvo -4	morti -12
eble -1	flughaveno -21	ia -17	kaŝi -5	konstati -24	literaturo -23	Motivo -17
eĉ -8	flugoj -16	iam -14	kato -16	kontenta -11	lito -14	motoro -11
edzino -17	fojo -16	ideo -4	katoliko -21	kontraŭ -23	loko -9	movi -14
edzo -17	for -5	ie -13	kaverno -21	kontroli -17	longa -8	multaj -1
ege -10	forgesi -13	igi -11	kavo -23	kopio -21	ludi -14	multe -1
ej! -2	forta -2	iĝi -2	ke -2	koridoro -6	lui -21	multekosta -22
eksplodi -12	foto -21	ili -2	kelkaj -9	korko -23	lumo -14	muro -9
ekster -8	fratino -17	ilo -23	kelnero -16	koro -7	magazeno -15	muskolo -14
ekstere -8	frato -17	imagi -5	kia -16	korpo -8	malantaŭ -14	muzeo -24
eksteren -8	fraŭlino -12	imago -5	kial -9	kosti -22	maldekstra -15	muziko -16
ekzemplo -13	frue -15	indiki -21	kiam -4	kovri -14	malfermi -11	nacia -13
ekzisti -4	frukto -18	infano -14	kie -9	kredi -9	malkovri -20	nacio -13
el -8	fundo -24	influo -24	kie ajn -9	krii -14	malpli -4	narkotaĵo -24
elito -21	funkcii -11	informi -7	kiel -3	krimo -17	malsata -18	naski -21
elporti -18	furioza -16	informo -7	kiel eble plej -	kripta -4	malsati -18	naskiĝi -21
ema -10	fuŝi -10	injekti -24	11	kriptografio -4	malsupre -22	natura -2

nature -2	paĝo -24	pozicio -7	rilato -4	sindona -21	ŝipo-22	troviĝi-11
naturu -2	pala -2	praktiko -24	rimarki -13	singarda -17	ŝiri -18	tuj -3
naŭ -16	panej -11	prava -2	rimedo -22	sinjoro -10	ŝlosi -14	turka -16
nazo -15	paneo -11	prave -2	ripari -11	sinsekve -14	ŝlosilo -14	turni -2
ne -1	pano -15	pravi-2	ripeti -11	sinteno -20	ŝofori -13	turni sin al -11
ne dankinde -11	papero -15	preciza -13	riski -6	situacio -14	ŝoforo -13	tuŝi -9
ne gravas -3	paperujo -25	preferi -3	roko -14	skribi -18	ŝtato -21	tuta -1
ne plu -2	pardonj -3	preni -18	rolo -17	societo -21	ŝtele -17	tute -1
necesa -20	paro -5	prepari -22	rompi -16	soifi -12	ŝteli -17	ulo -2
nek... nek... -14	paroli-2	preskaŭ -17	ronda -9	soifo -12	ŝtono -14	universitato -1
nekonato -13	parto -22	prezenti -20	rondo -9	sola -1	tablo -3	unu -7
neniam -4	pasi -18	pri -3	ruĝa -8	soldato -16	tago -3	unua -7
nenie -14	pasigi -18	principo -18	saĝa -11	solena -24	tamen -3	unua -10
nenio -1	paŝi -8	ripensi -12	sako -15	solvi -17	tasko -15	unue -7
neniu -9	paŝo -8	privata -24	salato -16	soni -14	taso -2	urbo -8
ni -2	patrino -14	pro -17	salti -20	speciala -1	teatro -13	urĝa -9
nigra -20	patro -14	problemo -17	saluti -3	speco -15	teksto -25	uzi -17
nokto -8	peco -5	profesoro -4	saluton -1	spiegulo -1	telefono -23	valori -21
nomo -4	pensi -6	proksima -2	sama -6	spiono -3	telero -16	valoro -21
normala -5	per -8	proksimume -24	sana -9	spirito -24	temi -4	varma -14
noti -16	perdi -6	promeni -5	sankta -24	sporto -15	temo -4	Vatikano -24
nova -1	perfekta -13	promesi -18	sata -18	stari-2	temperaturo -22	veki -14
nu -1	permesi -3	proponi -13	savi -20	stato -25	tempo -6	vendi -15
numero -16	persekuti -21	protekti -23	scienco -4	stranga -2	tendo -21	veni -1
nun -1	persono -13	protestanto -21	scii -1	strange -2	teni -20	vera -1
nur -1	peti-2	provi -9	se -2	strato -15	teo -15	verda -20
obei -18	peza -13	pseŭda-16	sed -1	streĉi -20	tero -22	vere -1
objekto -11	piezo -7	pulvoro -5	seĝo -12	studento -1	terura -18	verŝajna -1
observi -6	plaĉi -17	pura -14	seka -11	studi -24	tia -11	verŝajne -1
obstina -18	plafono -16	radio -18	sekreto -4	stulta -13	tial -18	vespero -8
oficejo -9	plani -15	rajti -13	sekundo -5	sub -20	tiam -5	vesti -16
ofico -9	plano -15	rajto -13	sekvi -8	subita -5	tiam -5	vetero -22
ofta -5	plej -1	rakonti -13	semajno -7	subite -5	tie -5	vi -1
ofte -5	plena -5	rapida -2	sen -9	substanco -5	tiel -5	vidi -2
ok -16	plena -15	raporti -15	sendi -7	suferi -18	tien -8	virino -1
okazi -1	plendi -14	reala -16	senti -8	sufiĉa -12	timi -6	viro -1
okulo -9	plene -5	reciproke -10	sep -17	sukcesi -5	tio -3	vivi -7
okupi -9	plezuro -12	regiono -21	serĉi -17	sukero -5	tiom -12	vizaĝo -3
okupi sin pri -9	pli -3	religio -21	serioza -1	suko -17	tipo -17	viziti -20
okupiĝi pri -9	plori -14	renkonti-24	serpento -18	suno -14	tiri -23	voĉo -14
ol -7	plu -2	renkontiĝi -24	seruro -20	super -5	tiu -1	vojaĝi -22
oni -4	plumo -18	respekti -24	servi -8	supo -16	tomato -8	vojo -13
onklo -20	pluraj -25	respondi -4	ses -20	supre -22	tra -8	voki -7
onklo -20	polico -12	resti -6	si -8	supren -22	tradicio -9	voli -2
operacio -24	pomo -18	restoracio -1	sidi-1	sur -3	traduki -20	voli diri -4
opinii -7	popolo -21	reveni-2	signalo -21	suspekti -8	trankvila -6	vortaro -9
opinio -7	por -4	ricevi -12	signo -23	sveni -9	trans -20	vorto -9
oportuna -11	pordo -2	riĉa -17	silenti -10	ŝajni -5	tre -2	zorgi -9
orangô -18	porti -12	rideti -13	silento -10	ŝanco -15	trezoro -21	zorgo -9
ordo -11	post -2	ridi -13	simila -13	ŝanĝi -18	tri -16	
organizi -25	poŝo -5	rifuzi -25	simpla -3	ŝanĝiĝi -18	tria -17	
ortodoksa -21	poŝto -15	rigardi -1	sin gardi -17	ŝati -10	trinki -12	
pagi -22	povas -3	rilati -4	sin teni -20	ŝi -2	tro -1	
	povi -3		sincera -1	ŝia -2	trovi -9	

Kopirajto © 1981 Claude Piron
Publika rajtigilo

Vi rajtas kopii kaj redistribui la neŝanĝitan tekston de "Gerda malaperis!", komplete aŭ parte, en iu ajn formo, inkluzive de komputilaj dosieroj kaj sonregistraĵoj, sub la sekvaj kondiĉoj: (1) Vi liveru ĉi tiun rajtigilon kun ĉiu kopio. (2) La originala teksto estu klare distingita de ĉia aldonajo, komento aŭ klarigo, kaj, se la teksto estas nur parte reproduktita, la lokoj, kie tekstoparto estis forprenita, estu klare indikitaj. (3) Vi laŭeble informu la aŭtoron, se vi distribuas pli ol cent kopiojn.

La eldono paĝigis kaj kunigis kolektitan rusan vortaron Maksim' V. Grišin 2003 maxgrish@mtu-net.ru